

**PLAN WYNIKOWY Z MATEMATYKI
DLA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO,
LICEUM PROFILOWANEGO I TECHNIKUM 4 – LETNIEGO
(Kształcenie ogólne w zakresie podstawowym z obowiązkową maturą z matematyki)**

I. LICZBY RZECZYWISTE I WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE

Temat	Ilość godzin	Cele	Opis wymagań
Podstawowe wiadomości o zbiorach.	1	Określenia zbioru – przykłady różnych zbiorów. Elementy zbioru, zbiory skończone i nieskończone – przykłady zbiorów liczbowych i nieliczbowych. Wskazywanie elementów określonego zbioru. Określanie podzbiorów danego zbioru. Określanie liczebności zbiorów skończonych. Określenie <i>zbiór pusty</i> . Używanie sformułowania <i>nieskończenie wiele</i> dla określenia liczebności nieskończonych zbiorów liczb, punktów i innych obiektów matematycznych.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ▫ zna pojęcia: podzbiór, zbiór pusty, zbiory rozłączne, iloczyn, suma i różnica zbiorów (K) ▫ zna symboliczny zapis zawierania się zbiorów i działań na zbiorach (K) ▫ podaje przykłady elementów danego zbioru (K) ▫ określa zbiory na podstawie reguły słownej (K) ▫ wyznacza podzbiory danego zbioru (K) ▫ podaje przykłady zbiorów skończonych i nieskończonych o określonych własnościach (K)
Działania na zbiorach	2	Iloczyn, suma i różnica zbiorów. Pojęcie zbiorów rozłącznych. Porównywanie zbiorów – zawieranie się zbiorów, zbiór pusty.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ graficznie przedstawia zawieranie się zbiorów oraz sumę, różnicę i iloczyn zbiorów (K) ▫ używa symboli w zakresie działań na zbiorach (P) ▫ wyznacza sumę i iloczyn dwóch zbiorów (P) ▫ podaje przykłady zbiorów spełniających określone warunki (R) ▫ wyznacza różnicę dwóch zbiorów (R) ▫ przedstawia na diagramie zbiór, który jest wynikiem działań na trzech dowolnych zbiorach (R – D) ▫ uzasadnia zawieranie się zbiorów oraz wykazuje, że dany zbiór jest pusty (D) ▫ analizuje i przewiduje wyniki przy rozwiązywaniu zadań o nietypowych problemach (W)
Test.	1	Sprawdzenie wiadomości z gimnazjum.	
Działania na liczbach wymiernych.	2	Przypomnienie podstawowych zbiorów liczbowych i wprowadzenie oznaczeń: N, C, W . Przykłady liczb naturalnych, całkowitych i wymiernych spełniających określone warunki. Przedstawienie liczby wymiernej w postaci ułamka zwykłego lub dziesiętnego. Zaznaczanie liczb wymiernych na osi liczbowej. Wykonalność czterech działań w zbiorze liczb wymiernych. Informacja, że zbiory liczb naturalnych, całkowitych i wymiernych są nieskończone. Liczby przeciwne i odwrotne. Własności ułamków zwykłych. Działania na ułamkach zwykłych.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ▫ wymienia przykłady liczb naturalnych, całkowitych i wymiernych (K) ▫ podaje przykłady liczb parzystych i nieparzystych (K) ▫ odczytuje z osi liczbowej współrzędną danego punktu (K) ▫ wykonuje działania na liczbach całkowitych (K) ▫ zapisuje liczbę wymierną w postaci ułamka dziesiętnego skończonego lub ułamka nieskończonego okresowego (K) ▫ wykonuje dodawanie i odejmowanie ułamków zwykłych o tych samych mianownikach (K) ▫ skraca i rozszerza ułamki zwykłe (K) ▫ mnoży ułamki zwykłe (K) ▫ dodaje, odejmuje ułamki zwykłe o różnych mianownikach (P) ▫ dzieli ułamki zwykłe (P)
Rozwinięcie dziesiętne liczb rzeczywistych.	1	Zapis ułamka dziesiętnego. Działania na ułamkach dziesiętnych. Przypomnienie rodzajów rozwinięć	

		dziesiętnych: okresowe i nieokresowe, skończone i nieskończone. Zamiana ułamka zwykłego na okresowy. Zamiana ułamka okresowego na ułamek zwykły. Rozwinięcie dziesiętne znanych liczb niewymiernych: $\sqrt{2}$, π , itp.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ stosuje odpowiednią kolejność wykonywania działań w rachunku arytmetycznym (K) ▫ zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne i odwrotnie przy wykonywaniu działań (K) ▫ porównuje liczby wymierne (P) ▫ rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach (P) ▫ zaznacza na osi liczbowej liczby wymierne (P) ▫ stosuje własności działań na liczbach wymiernych (P) ▫ zapisuje liczby w różnej postaci (R) ▫ podaje przykłady liczb wymiernych spełniających określone warunki (R) ▫ zamienia ułamek okresowy na zwykły i wyznacza długość okresu (R) ▫ wykonuje działania łączne na liczbach rzeczywistych (D) ▫ rozpoznaje liczby wymierne o skończonym i nieskończonym rozwinięciu dziesiętnym (D)
Liczby niewymierne.	1	Definicja liczby niewymiernej. Wykonywanie działań na liczbach postaci $a + b\sqrt{c}$. Zaznaczanie liczb niewymiernych na osi.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ podaje przykłady liczb niewymiernych (K) ▫ dodaje i odejmuje liczby postaci $a + b\sqrt{c}$ (K) ▫ wybiera ze zbioru liczb liczby niewymierne (K) ▫ konstruuje odcinki o długościach niewymiernych (P) ▫ mnoży liczby postaci $a + b\sqrt{c}$ (P) ▫ dzieli liczby postaci $a + b\sqrt{c}$ (R) ▫ oblicza wartości bardziej złożonych wyrażeń zawierających liczby niewymierne (R) ▫ podaje przykłady liczb niewymiernych spełniających określone warunki (R) ▫ wykazuje, dobierając odpowiednio przykłady, że suma, różnica, iloczyn oraz iloraz liczb niewymiernych nie musi być liczbą wymierną (R – D) ▫ zaznacza na osi liczbowej daną liczbę niewymierną (D) ▫ dowodzi niewymierność liczb (W)
Zbiór liczb rzeczywistych i jego podzbiory.	1	Liczby naturalne, całkowite, wymierne, niewymierne. Zależności między podzbiorami zbioru liczb rzeczywistych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ określa podzbiory zbioru liczb rzeczywistych (K) ▫ wymienia przykłady liczb naturalnych, całkowitych, wymiernych, niewymiernych, rzeczywistych (K) ▫ wybiera z podanego zbioru liczb liczby naturalne, całkowite, wymierne i niewymierne (K) ▫ podaje zależności między zbiorami liczb naturalnych i całkowitych (P) ▫ wybiera z danego zbioru liczby rzeczywiste o określonych własnościach (P) ▫ potrafi przedstawić graficznie zależności między dowolnymi podzbiorami zbioru liczb rzeczywistych (R) ▫ podaje zależności między dowolnymi podzbiorami zbioru liczb rzeczywistych (R) ▫ przedstawia symbolicznie najważniejsze zależności w zbiorze liczb rzeczywistych (R) ▫ porównuje liczby rzeczywiste (D)
Potęga o wykładniku całkowitym. Prawa działań na potęgach.	2	Potęga o wykładniku całkowitym dodatnim i ujemnym. Własności działań na potęgach o tej samej podstawie. Ćwiczenia w obliczaniu tych potęg. Własności działań	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ podnosi liczbę wymierną do potęgi o wykładniku naturalnym (K) ▫ zapisuje iloczyn tych samych czynników w postaci potęgi (K)

		na potęgach o tym samym wykładniku. Ćwiczenia w obliczaniu tych potęg. Notacja wykładnicza.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ mnoży i dzieli potęgi o tej samej podstawie (K) ▫ podnosi potęgę do potęgi (K) ▫ podnosi do potęgi liczbę rzeczywistą o wykładniku naturalnym (K) ▫ zapisuje liczby w postaci iloczynu dowolnej liczby i potęgi liczby 10 (K) ▫ oblicza potęgi liczb całkowitych o wykładniku całkowitym (K) ▫ oblicza proste przykłady pierwiastków kwadratowych i sześciennych (K) ▫ oblicza wartość pierwiastka trzeciego stopnia z liczby rzeczywistej (K) ▫ oblicza wartość pierwiastka nieparzystego stopnia z liczby rzeczywistej (K) ▫ stosuje kalkulator do prostych obliczeń zawierających pierwiastki (K) ▫ włącza czynnik pod znak pierwiastka (K) ▫ zapisuje liczby w postaci potęg (P) ▫ zamienia pierwiastki na potęgi o wykładniku wymiernym (P) ▫ zamienia potęgi o wykładniku wymiernym na pierwiastki (P) ▫ oblicza pierwiastek kwadratowy i sześcienny z liczby wymiernej (P) ▫ oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem pierwiastków i kolejności działań (P) ▫ wyciąga czynnik przed znak pierwiastka (P) ▫ stosuje kalkulator do prostych obliczeń, w których występują pierwiastki (P) ▫ szacuje wartości pierwiastków kwadratowych (P) ▫ podnosi liczby wymierne i rzeczywiste do potęgi o wykładniku całkowitym (P) ▫ stosuje w obliczeniach twierdzenia o potęgach o wykładniku całkowitym (P) ▫ podnosi do potęgi iloczyn i iloraz liczb (P) ▫ stosuje twierdzenia o działaniach na potęgach do obliczania wartości wyrażeń (P) ▫ mnoży liczby zapisane w postaci iloczynu dowolnej liczby i potęgi liczby 10 (P) ▫ usuwa niewymierność z mianownika w przykładach typu $\frac{4}{\sqrt{3}}$ (P) ▫ usuwa niewymierność z mianownika w przykładach typu $\frac{4}{\sqrt{3}+1}$ (R) ▫ usuwa niewymierność z mianownika, wykorzystując prawa działań na pierwiastkach (R) ▫ oblicza pierwiastki wyższych stopni (R) ▫ przekształca wyrażenia zawierające pierwiastki do najprostszej postaci (R) ▫ oblicza wartości złożonych wyrażeń zawierających pierwiastki (R) ▫ przekształca wyrażenia zawierające potęgi do najprostszej postaci (R) ▫ oblicza wartości złożonych wyrażeń zawierających potęgi o wykładniku całkowitym (R) ▫ wykonuje działania na potęgach o wykładniku wymiernym (R) ▫ stosuje twierdzenia o działaniach na potęgach do upraszczania wyrażeń algebraicznych (R) ▫ porównuje liczby zapisane w postaci iloczynu dowolnej liczby i potęgi liczby 10 (D) ▫ oblicza wartości wyrażeń zawierających potęgi, stosuje kalkulator do obliczania trudniejszych przykładów (D) ▫ rozwiązuje proste równania, w których niewiadoma występuje w wykładniku (D) ▫ uzasadnia twierdzenia o potęgach (D)
Pierwiastek arytmetyczny stopnia n .	3	Definicja pierwiastka n -tego stopnia z liczby nieujemnej. Obliczanie pierwiastków z liczb rzeczywistych. Wyciąganie czynnika przed znak pierwiastka. Włączanie czynnika pod znak pierwiastka. Prawa działań na pierwiastkach. Ćwiczenia w obliczaniu pierwiastków.	
Usuwanie niewymierności z mianownika	1	Zapoznanie z przykładami zapisu wyrażeń, w których występuje niewymierność w mianowniku. Przedstawienie powodów, dla których usuwamy niewymierność z mianownika. Ćwiczenia w usuwaniu niewymierności z mianownika.	
Potęga o wykładniku wymiernym.	2	Określenie, dla liczby nieujemnej, potęgi o wykładniku $\frac{1}{n}$ jako pierwiastka n -tego stopnia. Określenie, dla liczby nieujemnej, potęgi o wykładniku $\frac{m}{n}$ jako pierwiastka n -tego stopnia z liczby podniesionej do potęgi m . Potęga o dowolnym wykładniku wymiernym. Ćwiczenia w obliczaniu potęg o wykładniku wymiernym.	

			<ul style="list-style-type: none"> ▫ uzasadnia twierdzenia o pierwiastkach (D) ▫ oblicza wartości wyrażeń zawierających pierwiastki, stosuje kalkulator do obliczania trudniejszych przykładów (D) ▫ usuwa niewymierność z mianownika ułamków różnych typów (D) ▫ rozwiązuje trudniejsze zadania zawierające działania na potęgach o wykładniku wymiernym (D)
Logarytm. Własności logarytmu.	2	Definicja logarytmu. Logarytm iloczynu. Logarytm ilorazu. Logarytm potęgi o wykładniku naturalnym.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ zna definicje logarytmu (K) ▫ oblicza z definicji wartość logarytmu (K) ▫ stosuje logarytm iloczynu oraz logarytm ilorazu do przekształcania wyrażeń (P) ▫ oblicza logarytmy dziesiętne (P) ▫ stosuje logarytm potęgi o wykładniku naturalnym do przekształcania wyrażeń (R) ▫ oblicza logarytmy z liczb, które zapisane są w rozbudowanej postaci (R) ▫ dowodzi równości zawierające logarytm (D)
Powtórzenie wiadomości. Sprawdzian i jego poprawa.	3		
Oś liczbowa. Układ współrzędnych na płaszczyźnie.	1	Oś liczbowa. Układ współrzędnych na płaszczyźnie; osie i ćwiartki układu współrzędnych; współrzędne punktów. Umieszczenie liczb na osi liczbowej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ stosuje układ współrzędnych do określania położenia punktów – zaznacza punkty i odczytuje ich współrzędne (K)
Przedziały liczbowe. Działania na przedziałach.	2	Zaznaczanie przedziałów na osi liczbowej, ich symboliczny zapis oraz interpretacja geometryczna na osi liczbowej. Zaznaczanie na osi liczbowej zbiorów o zadanych własnościach. Wykonywanie działań na przedziałach liczbowych. Obliczanie sumy, iloczynu i różnicy przedziałów. Interpretacja geometryczna działań na przedziałach liczbowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ zaznacza na osi liczbowej podane punkty (K) ▫ rozróżnia pojęcia: przedział otwarty, domknięty, lewostronnie domknięty, prawostronnie domknięty, nieograniczony (K) ▫ zaznacza położenie przedziałów liczbowych o określonych własnościach na osi liczbowej (K) ▫ zaznacza przedział na osi liczbowej podany za pomocą podwójnej nierówności (K) ▫ zaznacza podane przedziały na osi liczbowej (K) ▫ zapisuje podane przedziały liczbowe za pomocą nierówności i odwrotnie (K) ▫ odczytuje i zapisuje symbolicznie przedział zaznaczony na osi liczbowej (P) ▫ stosuje określenie przedziału liczbowego (P) ▫ wykonuje działania na przedziałach liczbowych (P) ▫ wymienia liczby należące do przedziału, spełniające zadane warunki (P – R) ▫ zapisuje przedziały liczbowe za pomocą nierówności z zastosowaniem wartości bezwzględnej (R) ▫ wykonuje trudniejsze działania na przedziałach liczbowych (R) ▫ podaje przykłady przedziałów liczbowych spełniających określony warunek (R) ▫ zaznacza w układzie współrzędnych podane zbiory punktów (D)
Wartość bezwzględna liczby rzeczywistej.	1	Wartość bezwzględna liczby rzeczywistej. Definicja wartości bezwzględnej liczby rzeczywistej. Obliczanie wartości bezwzględnej liczb oraz prostych wyrażeń algebraicznych. Odległość punktów na osi liczbowej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ oblicza wartość bezwzględną danej liczby (K) ▫ stosuje podstawowe własności wartości bezwzględne (K) ▫ upraszcza wyrażenia z wartością bezwzględną (P)
Interpretacja geometryczna wartości bezwzględnej liczby i jej własności.	2	Interpretacja geometryczna wartości bezwzględnej. Zapisywanie przedziałów liczbowych za pomocą wartości bezwzględnej. Rozwiązywanie prostych równań i nierówności z wartością bezwzględną.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ rozwiązuje, stosując interpretację geometryczną, równania typu $x =a$ (P) ▫ rozwiązuje, stosując interpretację geometryczną, nierówności typu $x >a$ (R) ▫ korzystając z własności wartości bezwzględnej rozwiązuje równania typu $x+b =a$ (R)

			<ul style="list-style-type: none"> ▫ korzystając z własności wartości bezwzględnej rozwiązuje nierówności typu $x+b <a$ (D) ▫ korzystając z własności wartości bezwzględnej upraszcza prostsze (R) i trudniejsze (D) wyrażenia z wartością bezwzględną
Podstawowe obliczenia procentowe.	1	Zamiana ułamka na procenty. Zamiana procentów na ułamki. Obliczanie procentu z danej liczby. Obliczanie liczby na podstawie jej procentu. Obliczanie jakim procentem danej liczby jest druga liczba. Rozwiązywanie zadań praktycznych z zastosowaniem pojęcia procentu.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ stosuje pojęcie procentu (K) ▫ zamienia ułamek na procent i odwrotnie (K) ▫ oblicza procent z danej liczby (K) ▫ oblicza liczbę z danego jej procentu oraz jakim procentem jednej liczby jest druga liczba (P)
Punkty procentowe	1	Informacja o tym, jak procenty służą do porównywania – przykłady sytuacji praktycznych. Przyrost procentowy. Różnice między przyrostem bezwzględnym a przyrostem procentowym. Odróżnianie zmian procentowych wyrażonych w procentach i w punktach procentowych. Rozwiązywanie zadań praktycznych dotyczących porównań procentowych i zmian procentowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ odróżnia zmiany procentowe wyrażone w procentach od zmian wyrażonych w punktach procentowych (P) ▫ oblicza, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba w trudniejszych przypadkach (R) ▫ wykonuje obliczenia procentowe w zadaniach praktycznych (R) ▫ rozwiązuje zadania praktyczne dotyczące procentowych porównań i zmian procentowych (D) ▫ odczytuje informacje dane za pomocą diagramów procentowych (P) ▫ rozwiązuje zadania z zastosowaniem obliczeń procentowych (P) ▫ oblicza wysokość rat i odsetek od kredytu o określonej wysokości i stałym oprocentowaniu w ciągu roku (K) ▫ oblicza, jaki procent kredytu przy stałym oprocentowaniu stanowią odsetki (K) ▫ oblicza wartość spłaconego kredytu, tj. wysokość rat kredytowych + odsetek, gdy dany jest okres spłaty i roczna stopa procentowa (P) ▫ oblicza jaki procent kredytu stanowią spłacone odsetki (P) ▫ znajduje wysokość wzrostu kwoty kredytu z odsetkami przy danym oprocentowaniu w określonym czasie (P) ▫ potrafi oszacować wzrost procentowy w danym czasie przy danym procentowym wzroście rocznym (P) ▫ potrafi oszacować spadek procentowy w danym czasie przy danym procentowym spadku rocznym (P) ▫ oblicza na podstawie podanego wzoru wysokość miesięcznych rat kredytu przy danej liczbie rat i danym oprocentowaniu (R) ▫ wyznacza stopę procentową odsetek od lokaty, znając wartość początkową i końcową lokaty (R) ▫ wybiera najkorzystniejszą z lokat oferowanych przez banki w danym czasie (R) ▫ wykonuje obliczenia dotyczące kapitalizacji wkładu początkowego na podstawie ogólnego wzoru (D) ▫ określa łączny kapitał przy systematycznym oszczędzaniu i stałym rocznym oprocentowaniu (D) ▫ wyznacza efektywną stopę kredytu przy różnych okresach kapitalizacji odsetek (D) ▫ oblicza wartość efektywnej rocznej stopy procentowej przy danym oprocentowaniu nominalnym i określonej kapitalizacji odsetek (D)
Procent składany.	1	Przedstawienie na przykładach pojęcia procentu składanego. Podanie ogólnego wzoru na kapitał końcowy przy stałej stopie procentowej, określonym kapitale początkowym i liczbie lat oszczędzania. Wprowadzenie podstawowych pojęć ekonomicznych: kapitał, lokaty, oszczędności, raty, kredyty, kapitalizacja odsetek, stopa procentowa.	
Zastosowanie procentów do obliczeń bankowych.	2	Rozwiązywanie zadań praktycznych dotyczących kredytów, lokat, systematycznego oszczędzania. Rozwiązywanie zadań o tematyce ekonomicznej - obliczanie oprocentowania lokat i kredytów. Zadania praktyczne.	

Przybliżenia, błędy przybliżeń, szacownie wartości.	1	Pojęcie przybliżenia z nadmiarem i z niedomiarem. Zaokrąglanie liczby rzeczywistej. Pojęcie szacowania. Pojęcie błędu bezwzględnego i względnego w przybliżeniu. Błąd procentowy szacowania. Rzetelność szacowania, czyli określenie dopuszczalnego błędu. Pojęcie dokładności pomiaru danej wielkości.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ podaje przybliżenie z nadmiarem liczby rzeczywistej (K) ▫ podaje przybliżenie z niedomiarem liczby rzeczywistej (K) ▫ oblicza błąd bezwzględny przybliżenia (K) ▫ stosuje regułę zaokrąglania podając zaokrąglenie liczby rzeczywistej (K) ▫ oblicza błąd względny przybliżenia (P) ▫ oblicza błąd procentowy przybliżenia (R) ▫ odróżnia przyrost bezwzględny od przyrostu procentowego (P) ▫ rozróżnia i porównuje wartości dokładne liczb z ich przybliżeniami (P) ▫ podaje wyniki przybliżone z zadaną dokładnością (P) ▫ określa procentowe różnice szacowań i wyników (D) ▫ porównuje szacowania pomiarów z wynikami dokładnymi (D) ▫ stosuje pojęcie błędu bezwzględnego i względnego w szacowaniu wyników (D)
Wykonywanie działań na wyrażeniach algebraicznych.	2	Wyrażenia algebraiczne. Działania na wyrażeniach algebraicznych. Wzory skróconego mnożenia w tym $(a±b)^2$.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ dodaje, odejmuje i mnoży wyrażenia algebraiczne (K – P) ▫ redukuje wyrazy podobne (K – P) ▫ stosuje odpowiedni wzór skróconego mnożenia do wyznaczenia kwadratu sumy lub różnicy oraz różnicy kwadratów (K) ▫ przekształca wyrażenie algebraiczne z zastosowaniem wzorów skróconego mnożenia (P – R) ▫ wyłącza wspólne czynniki poza nawias (P – R) ▫ stosować wzory skróconego mnożenia: sześcian sumy i różnicy (R – D) ▫ wyprowadza wzory skróconego mnożenia (D)
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

II. FUNKCJE

Podstawowe wiadomości o funkcji.	2	Przykłady zależności i przyporządkowań, jednoznaczność zależności i przyporządkowań. Dziedzina, argumenty, przeciwdziedzina, wartości funkcji. Sposoby opisywania funkcji. Wykres funkcji. Odczytywanie wartości funkcji z wykresu, określanie zbioru wartości, odczytywanie argumentu dla danej wartości. Badanie, czy punkt leży na wykresie bez wykonywania wykresu. Badanie, czy dana krzywa jest wykresem funkcji. Miejsca zerowe, liczba miejsc zerowych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ podaje określenie funkcji i objaśnia je na przykładach (K) ▫ rozstrzyga, czy dane przyporządkowanie jest funkcją (K) ▫ określa, dla funkcji danej grafem i tabelką: dziedzinę, wartość dla danego argumentu, argumenty dla danych wartości, zbiór wartości (K) ▫ odczytuje z wykresu: wartość funkcji w punkcie, argument dla danej wartości, dziedzinę i zbiór wartości (K) ▫ sprawdza, czy dany punkt leży na wykresie funkcji bez wykonywania wykresu (K) ▫ odczytuje z wykresu miejsca zerowe funkcji (K) ▫ określa monotoniczność funkcji lub podaje przedziały monotoniczności na podstawie wykresu (K) ▫ określa na podstawie danych wykresów dziedzinę funkcji, zbiór wartości, wartość najmniejszą i największą, miejsca zerowe i rodzaj monotoniczności funkcji (K) ▫ odczytuje z wykresu, dla jakich argumentów wartości funkcji są dodatnie lub ujemne (K) ▫ rozstrzyga, czy dana krzywa jest wykresem funkcji (P) ▫ sporządza wykres funkcji za pomocą tabelki (P) ▫ podaje określenie miejsca zerowego i objaśnia je na przykładach (P)
Najmniejsza i największa wartość funkcji w dziedzinie i w przedziale domkniętym.	1	Definicja wartości największej i wartości najmniejszej funkcji. Wyznaczanie wartości największej i najmniejszej w dziedzinie funkcji. Wyznaczanie wartości największej i najmniejszej w przedziale domkniętym.	
Monotoniczność funkcji.	1	Funkcje rosnące i malejące, funkcja stała. Monotoniczność i przedziały monotoniczności.	
Opisywanie różnych zależności	1	Oś czasu, funkcje czasu, wykresy temperatur,	

z pomocą funkcji.		prędkości, indeksów giełdowych, populacji zwierząt i plonów, itp. Interpretacja miejsc zerowych i monotoniczność wyżej wymienionych funkcji.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ oblicza miejsca zerowe funkcji (P) ▫ objaśnia na przykładach określenie funkcji rosnącej i malejącej (P) ▫ analizuje proste wykresy z życia codziennego podając: dziedzinę, zbiór wartości, przedziały, w których funkcja jest dodatnia (ujemna), przedziały monotoniczności (P)
Odczytywanie z wykresu własności funkcji.	2	Dziedzina, zbiór wartości, miejsca zerowe, wyznaczanie z wykresu przedziałów, w których funkcja przyjmuje wartości dodatnie i ujemne. Odczytywanie argumentów dla danej wartości, wartości najmniejszej i największej oraz przedziałów monotoniczności.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ wyszukuje wśród danych wykresów takie, które spełniają z góry zadane własności (P) ▫ sporządza wykresy funkcji bez pomocy tabelki (P) ▫ wyznacza przedziały, dla których wartości funkcji są mniejsze (większe) od danej wartości (P) ▫ wyznacza dziedzinę funkcji opisanej wzorem (P) ▫ wyznacza miejsca zerowe funkcji opisanej wzorem (R) ▫ określa, dla danej reguły, funkcje w różnej postaci: wzoru, grafu, tabeli, wykresu (R) ▫ stosuje różne zapisy wzoru funkcji: $y=...$, $f(x)=...$, $g: x \rightarrow ...$ (R) ▫ objaśnia pojęcie wykresu (R) ▫ rysuje wykres funkcji o zadanych kryteriach monotoniczności (R) ▫ analizuje złożone wykresy z życia codziennego, podając: dziedzinę i zbiór wartości, przedziały, w których funkcja jest dodatnia (ujemna), przedziały monotoniczności (R) ▫ wyszukuje wśród funkcji danych wzorem funkcje spełniające określone własności (R) ▫ rysuje wykresy funkcji: $y = f(x) + q$ oraz $y = f(x - p)$ (R) ▫ odczytuje z wykresu punkty przecięcia wykresów dwóch funkcji (R) ▫ określa na podstawie wykresu rodzaj przekształcenia wykresu funkcji (R) ▫ określa na podstawie wzoru rodzaj przekształcenia wykresu funkcji (D) ▫ objaśnia na przykładach różnicę między zbiorem wartości a przeciwdziedzina (D) ▫ rysuje wykresy funkcji $y = -f(x)$ oraz $y = f(-x)$ (D) ▫ podaje przykład funkcji mającej nieskończenie wiele miejsc zerowych (D) ▫ objaśnia na przykładach, np.: $y = \frac{1}{x}$, że funkcja, która maleje (rośnie) na wszystkich przedziałach określoności, nie musi być malejąca (rosnąca) w całej dziedzinie (D) ▫ uzasadnia brak zależności między monotonicznością funkcji a istnieniem miejsc zerowych (D) ▫ wyciąga wnioski o przebiegu zjawiska na podstawie wykresów kilku cech ilustrujących to zjawisko (D) ▫ określa wzór dla różnych sytuacji z życia codziennego (D) ▫ analizuje i objaśnia przykłady modelowania matematycznego wykorzystujące funkcje (D)
Przekształcenia wykresu funkcji.	2	Przesunięcie wykresu funkcji wzdłuż osi układu współrzędnych. Odbicie symetryczne względem osi układu współrzędnych.	
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i jej poprawa.	3		

III.FUNKCJE TRYGNOMETRYCZNE

Funkcje trygonometryczne kąta ostrego.	2	Określanie dla trójkąta prostokątnego funkcji tangens i cotangens kąta ostrego, jako stosunku odpowiednich boków. Rysowanie katów o danym sinusie, cosinusie, tangensie i cotangensie. Zapoznanie z tabelą wartości funkcji trygonometrycznych. Określenie dla trójkąta prostokątnego funkcji sinus i cosinus kąta ostrego jako stosunku odpowiednich boków. Związki między funkcjami trygonometrycznymi kątów ostrych w trójkącie prostokątnym.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ rysuje trójkąt prostokątny i nazywa poszczególne boki; potrafi oznaczać długości boków i miary kątów w standardowy sposób (K) ▫ oblicza stosunki długości odpowiednich boków w prostokątnych trójkątach podobnych (K) ▫ określa sinus, cosinus, tangens i cotangens kąta ostrego w trójkącie prostokątnym (K) ▫ odczytuje z rysunku odpowiednie dane i oblicza sinus, cosinus, tangens i cotangens kąta (K) ▫ odczytuje z tabeli przybliżone wartości liczbowe funkcji trygonometrycznych danego kąta (K) ▫ odczytuje miary kątów zaznaczonych na rysunku (K) ▫ zaznacza na rysunku kąt o danej mierze (K) ▫ wskazuje punkt, na jaki przechodzi dany punkt przy obrocie o kąt 90°, 180°, 270° (K) ▫ znajduje za pomocą kalkulatora przybliżoną wartość funkcji trygonometrycznych dowolnego kąta (P) ▫ rysuje kąt, gdy dany jest jego tangens lub cotangens (P) ▫ oblicza długości przyprostokątnych, gdy dany jest tangens lub cotangens kąta ostrego w trójkącie prostokątnym (P) ▫ oblicza długości boków w trójkącie prostokątnym, gdy dany jest sinus lub cosinus kąta ostrego (P) ▫ rozwiązuje równania typu $\sin x = a$; $\cos x = a$ dla kątów ostrych (P) ▫ wykorzystuje wiadomości o funkcjach trygonometrycznych do rozwiązywania zadań dotyczących figur geometrycznych (P) ▫ wyznacza w oparciu o własności trójkąta równobocznego oraz trójkąta prostokątnego równoramiennego wartości funkcji trygonometrycznych dla kątów 30°, 45°, 60° i sprawdza wyniki tych obliczeń (P) ▫ zna związki $\sin \alpha = \cos (90^\circ - \alpha)$; $\cos \alpha = \sin (90^\circ - \alpha)$; $\operatorname{tg} \alpha = \operatorname{ctg} (90^\circ - \alpha)$; $\operatorname{ctg} \alpha = \operatorname{g} (90^\circ - \alpha)$ (R) ▫ rozwiązuje równania typu $\operatorname{tg} x = a$, $\operatorname{ctg} x = a$ dla kątów ostrych (R) ▫ wykonuje niezbędne pomiary w celu wyznaczenia przybliżonej wartości tangensa, cotangensa, sinusa i cosinusa danego kąta (R) ▫ porównuje wartości funkcji tangens, cotangens, sinus i cosinus dla danego kąta (R) ▫ oblicza dokładnie wartości funkcji tangens, cotangens, sinus i cosinus dla kątów o mierze 30°, 45°, 60° (R) ▫ na podstawie wartości funkcji trygonometrycznych rozpoznaje kąty 30°, 45°, 60° (R) ▫ ustala związki między funkcjami trygonometrycznymi tego samego kąta ostrego (R) ▫ oblicza pole i wysokość trójkąta równobocznego o danym boku (R) ▫ rozwiązuje złożone zadania tekstowe na zastosowanie poznanych własności
Wartości funkcji trygonometrycznych kątów: 30° , 60° , 45° .	1	Obliczenie, w oparciu o twierdzenie Pitagorasa, wartości funkcji trygonometrycznych dla kątów: 30° , 45° oraz 60° . Rozwiązywanie zadań z wykorzystaniem wartości dokładnych dla powyższych kątów.	
Rozwiązywanie zadań geometrycznych z wykorzystaniem funkcji trygonometrycznych kąta ostrego.	2	Praktyczne zastosowanie tangensów i cotangensów do pomiarów odległości i innych obliczeń. Praktyczne zastosowanie sinusów i cosinusów do pomiarów odległości i innych obliczeń.	
Pojęcie kąta zorientowanego.	1	Kąt skierowany. Kąt skierowany dodatnio i ujemnie.	
Podstawowe tożsamości trygonometryczne.	2	Związki między funkcjami trygonometrycznymi tego samego kąta ostrego. Przekształcanie wyrażeń zawierających funkcje trygonometryczne z zastosowaniem tożsamości trygonometrycznych.	
Rozwiązywanie równań typu $\sin x = a$; $\cos x = a$, $\operatorname{tg} x = a$, $\operatorname{ctg} x = a$ dla kątów ostrych.	1	Rozwiązywanie równań dla kątów ostrych.	

			<p>trójkątów prostokątnych o kątach 30°, 60°, 90° oraz 45°, 45°, 90° (D)</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza wartości nietypowych wyrażeń zawierających funkcje trygonometryczne (D)
Powtórzenie wiadomości. Sprawdzian i jego poprawa.	3		

IV. FUNKCJA LNIOWA

Funkcja postaci $y = ax, x \in R$	1	Definicja funkcji liniowej $y = ax, x \in R$. Wykres funkcji liniowej. Położenie wykresu (ćwiartki układu) w zależności od „a”. Współczynnik kierunkowy. Zależność $a = tg\alpha$, gdzie α – jest kątem nachylenia prostej do osi OX. Punkty szczególne funkcji $y = ax$.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> sporządza wykres funkcji liniowej na podstawie tabelki (K) podaje określenie funkcji liniowej i objaśnia je na przykładach (K) wyjaśnia znaczenie współczynnika kierunkowego i wyrazu wolnego, występujących w ogólnym wzorze funkcji liniowej (K) odczytuje z wykresu funkcji liniowej: wartość funkcji w punkcie, argument dla danej wartości, dziedzinę i zbiór wartości (K) sprawdza, czy dany punkt leży na wykresie funkcji liniowej bez wykonywania wykresu (K) odczytuje z wykresu miejsce zerowe funkcji liniowej (K) określa monotoniczność funkcji liniowej na podstawie wykresu (K) podaje określenie wielkości wprost proporcjonalnych i objaśnia je na przykładach (K) odczytuje z wykresu, dla jakich argumentów wartości funkcji są dodatnie lub ujemne (K) sporządza wykres funkcji liniowej (K) wyszukuje wśród danych wykresów takie, które przedstawiają funkcję liniową (K) oblicza miejsca zerowe funkcji liniowej (P) wyznacza przedziały, dla których wartości funkcji liniowej są mniejsze (większe) od danej wartości (P) określa monotoniczność funkcji liniowej na podstawie wzoru (P) na podstawie danej wartości oblicza wartość do niej proporcjonalną (P) odczytuje z tabelki lub wykresu współczynniki proporcjonalności (P) określa na podstawie wzory czy opisane zmienne są wprost proporcjonalne (P) odczytuje z wykresu punkty przecięcia wykresów dwóch funkcji liniowych (P) wyznacza wzór funkcji liniowej w prostych zadaniach geometrycznych i z treścią (P) wyznacza wzór funkcji liniowej, znając współczynnik kierunkowy i wartość funkcji w jednym punkcie lub znając wartości funkcji w dwóch punktach (P) oblicza i odczytuje z wykresu argumenty, dla których wartości spełniają określone warunki (P–R) wyszukuje wśród funkcji liniowych danych wzorem funkcje spełniające określone własności (R) wyznacza wzór funkcji liniowej, znając wartości funkcji w dwóch punktach (R) podaje interpretację geometryczną współczynnika kierunkowego prostej (R) wyznacza wzór funkcji liniowej znając współczynnik kierunkowy i miejsce zerowe (R) uzasadnia monotoniczność funkcji liniowej (D)
Wielkości wprost proporcjonalne.	1	Zależności wprost proporcjonalne, przykłady wielkości proporcjonalnych, współczynnik proporcjonalności. Funkcja liniowa $y = ax, x \in R$ jako wzór proporcjonalności prostej.	
Funkcja postaci $y = ax + b, x \in R$	1	Uogólniona definicja funkcji liniowej $y = ax + b, x \in R$. Wykres funkcji liniowej. Przesunięcie wykresu funkcji $y = ax$ wzdłuż osi OY o „b” jednostek. Punkty przecięcia wykresu funkcji liniowej z osiami układu współrzędnych. Równoległość dwóch funkcji liniowych. Własności funkcji liniowej. Odczytywanie z wykresu podstawowych własności funkcji liniowej. Szczególny przypadek – funkcja stała. Monotoniczność funkcji liniowej.	
Rozwiązywanie zadań dotyczących funkcji liniowej.	2	Szkiecowanie wykresu funkcji liniowej o zadanych własnościach. Wyznaczanie własności funkcji liniowej. Wyznaczanie wzoru funkcji liniowej o podanych własnościach. Zadania tekstowe.	

			<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia proporcjonalność dwóch wielkości na podstawie ich wykresów (D) wyznacza wzór funkcji liniowej w bardziej złożonych zadaniach geometrycznych i zadaniach z treścią (D)
Równania i nierówności liniowe z jedną niewiadomą i ich zastosowanie.	2	Równanie liniowe z jedną niewiadomą. Pierwiastek równania liniowego. Równania równoważne. Zasady przekształcania równań liniowych. Liczba rozwiązań równania liniowego. Definicja nierówności liniowej z jedną niewiadomą. Zasady przekształcania nierówności liniowych z jedną niewiadomą. Interpretacja geometryczna nierówności liniowej z jedną niewiadomą.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje proste równania liniowe (K) rozwiązuje algebraicznie i graficznie proste nierówności liniowe (K) podaje interpretację geometryczną rozwiązania nierówności (K) zna metody rozwiązywania układów równań: podstawiania, przeciwnych współczynników (K) rozwiązuje układy równań pierwszego stopnia metodą podstawiania (K – P) interpretuje geometrycznie nierówności z jedną niewiadomą (K – P) zapisuje treści zadań za pomocą równań i nierówności (P) zna pojęcia: układ oznaczony, nieoznaczony, sprzeczny (P) zapisuje treści zadań w postaci układów równań (P) rozwiązuje równania typu $/ax + b/ = c$ (P) rozwiązuje układy równań metodą przeciwnych współczynników (P – R) rozwiązuje nierówności postaci $/ax + b/ > c$, $/ax + b/ < c$, $/ax + b/ \geq c$, $/ax + b/ \leq c$ (P – R) zaznacza na osi liczbowej zbiór punktów, których współrzędne spełniają układ nierówności liniowych z jedną niewiadomą (P – R) zapisuje układ nierówności opisujący zbiór punktów przedstawionych na osi liczbowej (P – R) rozwiązuje układ równań metodą graficzną (P – R) rozwiązuje bardziej złożone równania liniowe (R) rozwiązuje algebraicznie i graficznie bardziej złożone nierówności liniowe (R) tworzy układy równań, mając dane rozwiązania (R) zapisuje treści zadań za pomocą równań lub nierówności oraz przedstawiać ich rozwiązania (R – D) rozwiązuje zadania tekstowe za pomocą układów równań (R – D) rozwiązuje równania i nierówności, w których wielokrotnie występuje wartość bezwzględna (R – D) rozwiązuje zadania z treścią prowadzące do nierówności liniowych (D) rozwiązuje rozbudowane równania i nierówności z wartością bezwzględną (D) dobiera równania w układach tak, aby otrzymywać żądane rodzaje układów (D) wykorzystuje związek między liczbą rozwiązań układu równań a położeniem prostych (D) rozwiązuje graficznie układ kilku nierówności z jedną niewiadomą (D)
Układy nierówności stopnia pierwszego z jedną niewiadomą.	1	Zapis układu nierówności liniowych z jedną niewiadomą (za pomocą klamry lub podwójnej nierówności). Rozwiązywanie takich układów. Interpretacja geometryczna rozwiązań układu.	
Równania i nierówności z wartością bezwzględną.	2	Równania liniowe z wartością bezwzględną typu $ ax + b = c$, $a \neq 0$ i liczba jego rozwiązań. Nierówności liniowe z wartością bezwzględną typu $ ax + b < c$, $ ax + b > c$, $ ax + b \geq c$, $ ax + b \leq c$, $a \neq 0$ i liczba jej rozwiązań.	
Układy równań stopnia pierwszego z dwiema niewiadomymi.	2	Równanie liniowe z dwoma niewiadomymi i jego ilustracja graficzna. Układ równań liniowych z dwoma niewiadomymi. Metoda podstawiania, przeciwnych współczynników i metoda graficzna rozwiązywania układu równań liniowych z dwoma niewiadomymi.	
Interpretacja graficzna różnych typów układów równań stopnia pierwszego z dwiema niewiadomymi.	1	Graficzne przedstawienie rozwiązań układu równań liniowych z dwoma niewiadomymi. Układ równań oznaczony (układ równań niezależnych), nieoznaczony (układ równań zależnych) i sprzeczny. Ilustracja geometryczna takich układów.	
Rozwiązywanie zdań z zastosowaniem poznanych układów równań.	2	Zadania tekstowe prowadzące do rozwiązywania układów równań liniowych z dwoma niewiadomymi.	
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i jej poprawa.	3		

V.FUNKCJA KWADRATOWA

Jednomian kwadratowy, jego wykres i własności.	1	Wykresy funkcji $y = ax^2$, $a \neq 0$, interpretacja współczynnika „a”, współrzędne wierzchołka paraboli, zbiór wartości tej funkcji, wartość największa albo najmniejsza, przedziały monotoniczności, oś symetrii	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady równań kwadratowych w najprostszych przypadkach: $x^2 = a$, $ax^2 + bx = 0$ oraz rozwiązuje w sytuacjach, gdy posiadają pierwiastki
--	---	---	--

		wykresu funkcji i jej miejsca zerowe.	
Postać kanoniczna trójmianu kwadratowego.	1	Przesuwanie wykresu funkcji $y = ax^2$ o p jednostek względem osi Ox (w lewo, w prawo) i q jednostek względem osi Oy (w górę, w dół), wzór funkcji po tych przesunięciach ($y = a(x - p)^2 + q$), własności tej funkcji, sprowadzanie konkretnych trójmianów do postaci kanonicznej metodą uzupełniania do kwadratu.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ wymierne (K) ▫ oblicza wartość wyróżnika dla trójmianów kwadratowych o współczynnikach całkowitych (K) ▫ określa na podstawie znaku wyróżnika liczbę pierwiastków równania kwadratowego (K) ▫ rozwiązuje w pamięci proste równania kwadratowe typu $x^2 = c$ (K) ▫ szkicuje wykresy funkcji kwadratowych postaci $y = ax^2$ oraz $y = ax^2 + c$ (K) ▫ odczytuje z wykresu funkcji kwadratowej argumenty, dla których funkcja przyjmuje wartości dodatnie (ujemne) (K) ▫ bada, czy dany punkt leży na wykresie funkcji kwadratowej (K) ▫ wyznacza miejsca zerowe trójmianu (K) ▫ dopasowuje wzór funkcji kwadratowej do odpowiedniego wykresu (K) ▫ podaje współrzędne wierzchołka paraboli, wartość największą lub najmniejszą oraz zbiór wartości funkcji na podstawie postaci kanonicznej trójmianu (K) ▫ sprowadza trójmian do postaci kanonicznej (K) ▫ oblicza argument(y) funkcji kwadratowej, gdy dana jest jej wartość (K) ▫ określa w prostych przypadkach liczbę punktów wspólnych paraboli z prostą i paraboli z parabolą na podstawie wykresu (K) ▫ rozpoznaje równania, które można sprowadzić do równań kwadratowych (K) ▫ rozumie związek między rozwiązaniem nierówności kwadratowej a znakiem wartości odpowiedniego trójmianu kwadratowego (K) ▫ stosuje pojęcie największej i najmniejszej wartości funkcji (K) ▫ rozwiązuje równania kwadratowe typu $x^2 = a$, $ax^2 + bx = 0$, wykonując najpierw proste przekształcenia (P) ▫ rozwiązuje proste równania kwadratowe metodą uzupełniania do kwadratu (P) ▫ rozwiązuje trudniejsze równania kwadratowe za pomocą wzorów (P) ▫ rozwiązuje proste zadania z treścią prowadzące do równań kwadratowych (P) ▫ wyznacza zbiór wartości trójmianu (P) ▫ podaje współrzędne wierzchołka paraboli, wartość największą lub najmniejszą oraz zbiór wartości funkcji na podstawie postaci ogólnej trójmianu (P) ▫ wyznacza przedziały monotoniczności na podstawie postaci kanonicznej i postaci ogólnej trójmianu (P) ▫ wprowadza niewiadomą pomocniczą, podaje odpowiednie założenia i rozwiązuje równanie kwadratowe z niewiadomą pomocniczą (P – R) ▫ rozwiązuje nierówność kwadratową (P – R) ▫ wyznacza wartość najmniejszą i największą funkcji kwadratowej w przedziale (P – R) ▫ wyznacza punkty przecięcia się dwóch parabol (R) ▫ dobiera odpowiednie współczynniki do równań kwadratowych tak, aby równania te miały dany pierwiastek (R) ▫ uzupełnia wyrażenia algebraiczne o współczynnikach całkowitych do pełnego kwadratu (R) ▫ rozwiązuje trudniejsze równania kwadratowe metodą uzupełniania do kwadratu (R)
Postać ogólna trójmianu kwadratowego.	1	Definicja trójmianu kwadratowego zapisanego w postaci ogólnej. Funkcje kwadratowe niepełne. Definicja wyróżnika trójmianu kwadratowego. Przekształcanie funkcji kwadratowej z postaci kanonicznej do ogólnej i na odwrót. Wyprowadzenie wzoru $y = a \left(x + \frac{b}{2a} \right)^2 - \frac{\Delta}{4a}$.	
Postać iloczynowa i pierwiastki trójmianu kwadratowego.	2	Wyprowadzenie wzorów na pierwiastki równania kwadratowego. Warunki na istnienie pierwiastków trójmianu kwadratowego. Postać iloczynowa trójmianu kwadratowego. Rozkład trójmianu na czynniki za pomocą wzorów skróconego mnożenia.	
Wykresy trójmianu kwadratowego.	1	Sporządzanie wykresu funkcji kwadratowej zapisanej w dowolnej postaci.	
Najmniejsza i największa wartość funkcji kwadratowej w dziedzinie i w przedziale.	2	Wyznaczanie wartości najmniejszej lub największej funkcji kwadratowej w jej dziedzinie. Wyznaczanie wartości najmniejszej lub największej funkcji kwadratowej w podanym przedziale.	
Odczytywanie z wykresu własności trójmianu kwadratowego.	1	Wyznaczanie na podstawie wykresu funkcji kwadratowej: dziedziny, zbioru wartości, miejsc zerowych, wartości największej albo najmniejszej, przedziałów monotoniczności, przedziałów, w których funkcja kwadratowa jest dodatnia lub ujemna.	
Zadania optymalizacyjne związane z funkcją kwadratową.	2	Rozwiązywanie zadań prowadzących do ekstremum funkcji kwadratowej.	
Rozwiązywanie równań kwadratowych przez rozkład trójmianu kwadratowego na iloczyn.	2	Równania kwadratowe pełne i niepełne. Metody rozwiązywania równań kwadratowych niepełnych. Rozwiązywanie równań kwadratowych pełnych metodą rozkładu na czynniki oraz stosując wzory na pierwiastki funkcji kwadratowej.	
Równanie kwadratowe i równanie sprowadzalne do równań kwadratowych.	2	Rozwiązywanie prostych równań kwadratowych z parametrem. Rozwiązywanie równań sprowadzalnych do równań kwadratowych. Równania dwukwadratowe.	
Nierówności kwadratowe.	2	Definicja nierówności kwadratowej. Szkic paraboli z uwzględnieniem znaku „a” i ewentualnych pierwiastków. Odczytywanie rozwiązań nierówności kwadratowych na	

		podstawie szkicu odpowiedniej paraboli.	
Układy równań, z których co najmniej jedno jest stopnia drugiego.	2	Rozwiązywanie układów równań, z których co najmniej jedno jest stopnia drugiego metodą algebraiczną oraz metodą graficzną.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ układa równania kwadratowe mając dane pierwiastki (R) ▫ uzasadnia sposób wyznaczania dziedziny funkcji wymiernej o mianowniku będącym funkcją kwadratową i wyznacza tę dziedzinę (R) ▫ sprowadza trójmiany kwadratowe do postaci kanonicznej poprzez uzupełnianie do kwadratu (R)
Rozwiązywanie zadań tekstowych prowadzących do równań i nierówności kwadratowych.	2	Zastosowanie równań i nierówności kwadratowych do rozwiązywania zadań tekstowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ wyznacza równanie paraboli, spełniające dane warunki (R) ▫ wyznacza równanie paraboli, gdy dany jest jej wierzchołek i jeden punkt leżący na niej (R) ▫ bada monotoniczność funkcji kwadratowej w przedziale w oparciu o postać ogólną i wykres tej funkcji (R) ▫ rozpoznaje na podstawie wzoru trójmianu rodzaj przekształcenia, jakiemu został poddany wyjściowy jednomian kwadratowy (R) ▫ wyszukuje wśród wzorów funkcji kwadratowych wzory tych funkcji, które przyjmują tylko wartości dodatnie (ujemne) (R) ▫ wyznacza na osi liczbowej iloczyn, sumę i różnicę zbiorów rozwiązań kilku nierówności kwadratowych (R – D) ▫ stosuje własności funkcji kwadratowej do rozwiązywania zadań optymalizacyjnych (R – D) ▫ rozwiązuje równania kwadratowe mające pierwiastki niewymierne, podając je z zadaną dokładnością (D) ▫ uzupełnia wyrażenia algebraiczne o współczynnikach wymiernych do pełnego kwadratu (D) ▫ dobiera odpowiednie wartości parametru w równaniu kwadratowym tak, aby równanie to miało dokładnie jeden pierwiastek (D) ▫ wyprowadza wzory na pierwiastki równania kwadratowego przy ustalonym współczynniku (D) ▫ rozwiązuje równania kwadratowe z wartością bezwzględną (D) ▫ rozwiązuje trudniejsze zadania tekstowe prowadzące do równań kwadratowych (D) ▫ wyznacza punkt wspólny rodziny parabol (D) ▫ bada monotoniczność trójmianu w przedziale w oparciu o postać kanoniczną tej funkcji (D) ▫ podaje współrzędne wierzchołka paraboli na podstawie symetrycznie położonych punktów wykresu (D) ▫ rozwiązuje trudniejsze zadania dotyczące zastosowań funkcji kwadratowej w geometrii, ekonomii i fizyce (D) ▫ wyznacza równanie paraboli, gdy dane są trzy różne punkty leżące na niej (D) ▫ rozwiązuje zadania dotyczące modelowania zjawisk z otaczającej rzeczywistości (D)
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

Uwaga: koniec treści nauczania przewidzianych na klasę pierwszą.

VI. WIELOMIANY

Wielomian stopnia n .	1	Wielomian zmiennej x stopnia n . Współczynniki wielomianu. Wyrazy wielomianu. Wyraz wolny. Równość wielomianów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ wskazuje wielomiany wśród różnych funkcji (K) ▫ wyznacza kolejne współczynniki wielomianu (K) ▫ wyznacza brakujący współczynnik wielomianu, mając daną wartość wielomianu dla danego argumentu (K) ▫ oblicza wartość wielomianu dla argumentów liczbowych i literowych (K) ▫ wskazuje wśród liczb te, które są pierwiastkami danego wielomianu (K) ▫ wykonuje dodawanie, odejmowanie i mnożenie wielomianów (K) ▫ porządkuje wielomiany (K) ▫ zna wzory sześcienne skróconego mnożenia (K) ▫ rozkłada wielomiany na czynniki, korzystając ze wzorów skróconego mnożenia, wyłączając wspólny czynnik przed nawias oraz grupując wyrazy (K) ▫ wyznacza pierwiastki wielomianu zapisanego w postaci iloczynowej (K) ▫ wyznacza współczynniki wielomianów równych (P) ▫ stosuje wzory sześcienne skróconego mnożenia do potęgowania wyrażeń (P) ▫ wykonuje dodawanie, odejmowanie i mnożenie kilku wielomianów (P) ▫ podaje przykłady wielomianów o danych pierwiastkach (P) ▫ wyznacza współczynniki wielomianu, mając dany czynnik występujący w rozkładzie tego wielomianu (P) ▫ rozwiązuje równania wielomianowe zapisane w postaci iloczynowej (P) ▫ zapisuje w postaci wielomianu iloczyn kilku dwumianów różnych stopni (R) ▫ wyznacza stopień wielomianu będącego wynikiem różnych działań na dwóch wielomianach o danych stopniach (R) ▫ podaje przykłady wielomianów możliwie najniższego stopnia o danych pierwiastkach (R) ▫ rozwiązuje nierówności wielomianowe dla wielomianów danych po obu stronach znaku nierówności w postaci iloczynowej (R) ▫ podaje przykład wielomianu o danych pierwiastkach wymiernych i niewymiernych (R) ▫ przekształca wyrażenia stosując wzory sześcienne skróconego mnożenia (R) ▫ wyznacza brakujące współczynniki wielomianu, mając dane wartości wielomianu dla dwóch różnych argumentów (D) ▫ rozkłada na czynniki wielomiany, stosując podstawienie (D) ▫ wskazuje wśród danych równań wielomianowych te, które nie mają pierwiastków ujemnych (D) ▫ przekształca i rozwiązuje równania wielomianowe stosując wzory sześcienne skróconego mnożenia (D) ▫ rozwiązuje równania wielomianowe przez rozkład wielomianu na czynniki (D) ▫ rozwiązuje nierówności wielomianowe przez rozkład wielomianu na czynniki (D) ▫ znajduje pierwiastki danych wielomianów i ustala ich krotności (D)
Dodawanie, odejmowanie i mnożenie wielomianów.	2	Trzy podstawowe działania na wielomianach. Stopień sumy, różnicy i iloczynu wielomianów.	
Pierwiastek wielomianu.	1	Definicja pierwiastka wielomianu. Krotność pierwiastka. Badanie, czy dana liczba jest pierwiastkiem wskazanego wielomianu. Wyznaczanie pierwiastków danego wielomianu.	
Wzory skróconego mnożenia.	1	Wzory sześcienne skróconego mnożenia. Zastosowanie wzorów sześcienne skróconego mnożenia do przekształcania wyrażeń i do rozwiązywania równań i nierówności.	
Rozkład wielomianu na czynniki.	2	Wielomian rozkładalny i nierozkładalny. Postać iloczynowa wielomianu. Metody rozkładania wielomianu na czynniki: wyłączanie wspólnego czynnika przed nawias, grupowanie wyrazów, przy pomocy wzorów skróconego mnożenia	
Równania wielomianowe.	2	Rozwiązywanie równań przez rozkład wielomianu na czynniki.	
Nierówności wielomianowe.	2	Rozwiązywanie nierówności wielomianowych zapisanych w postaci iloczynowej lub poprzez rozkład wielomianu na czynniki.	
Zadania tekstowe prowadzące do równań i nierówności wielomianowych.	2	Rozwiązywanie zadań (również umieszczonych w kontekście praktycznym), prowadzących do równań i nierówności wielomianowych.	
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

VII. WYRAŻENIA WYMIERNE

Wyrażenia wymierne.	1	Definicja wyrażenia wymiernego. Dziedzina wyrażenia wymiernego. Wyznaczanie dziedziny wyrażeń wymiernych jednej zmiennej, w których w mianowniku występują tylko wyrażenia dające się sprowadzić do iloczynów wielomianów liniowych i kwadratowych przez rozkład na czynniki.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> ▫ podaje określenie wielkości odwrotnie proporcjonalnych i objaśnia je na przykładach (K) ▫ oblicza wartość wyrażenia wymiernego, dla danych wartości liczbowych zmiennych (K) ▫ wskazuje wśród wyrażeń wymiernych te, które są homografiami (K) ▫ szkicuje wykresy najprostszych funkcji homograficznych (K) ▫ skraca proste wyrażenia wymierne (K) ▫ odczytuje z wykresu $y = \frac{k}{x}$ własności tej funkcji oraz równania jej asymptot (K) ▫ określa położenie gałęzi hiperboli $y = \frac{k}{x}$ w zależności od znaku a (K) ▫ podaje równania asymptot homografii na podstawie jej wzoru (K) ▫ przekształca tak równania, aby otrzymać jedną ze stron w postaci wyrażenia wymiernego (P) ▫ rozwiązuje zadania praktyczne prowadzące do badania własności homografii (P) ▫ rozszerza proste wyrażenia wymierne (P) ▫ rozwiązuje proste równania wymierne (P) ▫ układa, a następnie rozwiązuje proste równania z funkcją homograficzną (P) ▫ wyznacza dziedzinę i przedziały monotoniczności na podstawie wzoru homografii (P) ▫ określa, czy między zmiennymi, opisanymi danym wzorem zachodzi odwrotna proporcjonalność (P) ▫ wykonuje dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie wyrażeń wymiernych (P – R) ▫ określa założenia, przy których dane równanie wymierne ma sens (K – P – R) ▫ przekształca wzory tak, aby wyznaczyć wskazaną wielkość (K – P – R) ▫ podaje przykłady wyrażeń wymiernych spełniających dane warunki (P – R) ▫ skraca wyrażenia wymierne (P – R)
Obliczanie wartości liczbowej wyrażeń wymiernych.	1	Wyznaczanie wartości wyrażeń wymiernych dla podanych wielkości liczbowych.	
Skracanie i rozszerzanie wyrażeń wymiernych.	2	Skracanie i rozszerzanie wyrażeń wymiernych, w których liczniki i mianowniki można rozłożyć na czynniki maksymalnie drugiego stopnia.	
Mnożenie i dzielenie wyrażeń wymiernych.	2	Mnożenie i dzielenie wyrażeń wymiernych, w których liczniki i mianowniki można rozłożyć na czynniki maksymalnie drugiego stopnia.	
Dodawanie i odejmowanie wyrażeń wymiernych.	2	Wyznaczanie sum i różnic wyrażeń wymiernych o identycznych mianownikach. Wyznaczanie sum i różnic wyrażeń wymiernych o różnych mianownikach.	
Działania łączne na wyrażeniach wymiernych.	2		
Wykres i własności funkcji $f(x) = \frac{a}{x}, x \neq 0$.	1	Określenie funkcji homograficznej $f(x) = \frac{a}{x}, x \neq 0$. Wykres homografii. Asymptoty hiperboli. Własności funkcji homograficznej. Szkicowanie wykresów funkcji homograficznych i odczytywanie z nich podstawowych własności homografii.	
Wielkości odwrotnie proporcjonalne.	1	Zależności odwrotnie proporcjonalne, przykłady wielkości odwrotnie proporcjonalnych, wzór na proporcjonalność odwrotną $y = \frac{a}{x}$.	
Przesunięcie wykresu funkcji $f(x) = \frac{a}{x}, x \neq 0$.	2	Szkicowanie wykresów funkcji $f(x) = \frac{a}{x-c} + d, x \neq c$ powstałych przez przesunięcie pionowe i/lub poziome wykresu funkcji $f(x) = \frac{a}{x}, x \neq 0$. Wyznaczanie wzorów otrzymanych funkcji.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ dopasowuje wzór do wykresu funkcji $f(x) = \frac{a}{x}, a \neq 0$ i odwrotnie (P – R) ▫ podaje wzór homografii na podstawie jej wykresu (R) ▫ przesuwa pionowo lub poziomo wykres funkcji $y = \frac{k}{x}$ (P – R) ▫ określa dziedzinę i sporządza wykres funkcji $f(x) = \frac{a}{x-p} + q, a \neq 0$ (P – R) ▫ wykonuje łączone przesunięcia wykresu $y = \frac{k}{x}$ (R) ▫ określa, dla jakich wartości parametrów wyrażenia wymierne spełniają określone warunki (R – D) ▫ rozwiązuje zadania z zastosowaniem wyrażeń wymiernych (R – D) ▫ określa wzór, opisujący proporcjonalność odwrotną (R)
Rozwiązywanie prostych równań wymiernych.	2	Definicja równania wymiernego. Rozwiązywanie równań wymiernych sprowadzalnych do równań liniowych lub kwadratowych typu: $\frac{x+1}{x+3} = 2$, $\frac{x+1}{x} = 2x$.	
Rozwiązywanie zadań tekstowych prowadzących do	2	Rozwiązywanie zadań (również umieszczonych w kontekście praktycznym), prowadzących do prostych	

prostych równań wymiernych.		równań wymiernych. Średni koszt produkcji, stężenie procentowe roztworu.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ uzasadnia proporcjonalność dwóch wielkości (D) ▫ określa, czy między zmiennymi dla różnych sytuacji z życia codziennego zachodzi odwrotna proporcjonalność (D) ▫ szkicuje zbiór utworzony z tych punktów płaszczyzny, dla których dane wyrażenie wymierne z dwiema zmiennymi traci sens (D) ▫ rozwiązuje zadania praktyczne prowadzące do wyrażen wymiernych (D) ▫ podaje przykład homografii, mając dane jej miejsce zerowe i równania dwóch asymptot (D) ▫ szkicuje wykresy $y = \frac{k}{x}$ z wartością bezwzględną (D) ▫ szkicuje wykresy funkcji $y = \frac{ax + b}{cx + d}$ (W) ▫ uzasadnia, że funkcja $y = \frac{ax + b}{cx + d}$ jest homografią $\Leftrightarrow ad - bc \neq 0$ (W)
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

VIII. CIĄGI LICZBOWE

Pojęcie ciągu liczbowego i jego przykłady.	1	Ciąg nieskończony jako funkcja określona na zbiorze liczb naturalnych dodatnich. Określenie wyrazów ciągu. Przykłady różnych ciągów. Metody określania ciągu. Ciągi skończone i nieskończone. Ciąg liczbowy. Wyznaczanie wyrazów ciągu liczbowego. Podawanie wzoru ogólnego ciągu liczbowego znając jego kilka początkowych wyrazów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ zapisuje ciąg słownie, w formie tabelki, wzoru (K) ▫ określa kolejne wyrazy ciągu na podstawie opisu słownego lub ogólnego wzoru (K) ▫ sporządza wykres danego ciągu przy określonej liczbie wyrazów (K) ▫ rozróżnia, które z danych wykresów funkcji przedstawiają ciągi (K) ▫ oblicza kolejny wyraz ciągu mając jego wzór ogólny (P) ▫ bada w prostych przypadkach, czy dany ciąg jest rosnący, malejący, czy stały (P) ▫ odkrywa zasadę tworzenia ciągu na podstawie podanych kilku początkowych wyrazów tego ciągu (P) ▫ odczytuje z danego wykresu wartości ciągu i przedziały monotoniczności (R) ▫ przedstawia różne zależności za pomocą wykresu ciągu, którego dziedziną jest skończony zbiór liczb naturalnych (R) ▫ wybiera optymalny sposób przedstawienia danych w konkretnej sytuacji (mając np. wykres, wzór, tabelkę) (R) ▫ podaje ogólny wzór ciągu na podstawie opisu słownego n – tego wyrazu (R) ▫ bada, czy ciąg o danym wzorze ogólnym jest monotoniczny, czy posiada wyraz najmniejszy oraz największy (R) ▫ znajduje, o ile istnieje, najmniejszy i największy wyraz ciągu na podstawie wzoru ogólnego (D) ▫ odkrywa trudniejsze zasady tworzenia ciągu na podstawie podanych kilku początkowych wyrazów ciągu (D) ▫ odczytuje rekurencyjny sposób opisanego ciągu i stosuje go w prostych przypadkach do wyznaczania początkowych wyrazów ciągu (W) ▫ określa kolejne wyrazy ciągu na podstawie podanej rekurencyjnie zależności (W)
Ciągi monotoniczne.	1	Monotoniczność ciągu. Badanie monotoniczności ciągu.	
Wykres ciągu liczbowego.	1	Sporządzanie wykresów ciągów liczbowych i odczytywanie na ich podstawie własności.	
Określenie ciągu arytmetycznego.	2	Definicja ciągu arytmetycznego. Przykłady ciągu arytmetycznego i jego własności. Średnia arytmetyczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ rozpoznaje na podstawie kilku początkowych wyrazów ciągu, czy dany ciąg jest

		sąsiednich wyrazów ciągu arytmetycznego. Określenie ciągu arytmetycznego skończonego i nieskończonego. Określenie wzoru na ogólny wyraz ciągu arytmetycznego. Związek między różnicą ciągu arytmetycznego a monotonicznością ciągu. Badanie, czy dany ciąg jest ciągiem arytmetycznym.	<ul style="list-style-type: none"> arytmetyczny (K) ▫ podaje na podstawie wzoru ogólnego ciągu arytmetycznego pierwszy wyraz i różnicę ciągu (pierwszy wyraz i iloraz ciągu) (K) ▫ określa typ monotoniczności podanego ciągu arytmetycznego (K) ▫ znajduje sumę początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego (K) ▫ oblicza różnicę i kolejne wyrazy danego ciągu arytmetycznego (K) ▫ podaje przykłady ciągów arytmetycznych spełniających określone warunki (K – P) ▫ odróżnia na podstawie podanego wzoru ogólnego, które ciągi są ciągami arytmetycznymi (P) ▫ podaje wzór ogólny ciągu arytmetycznego, gdy dany jest wyraz pierwszy i różnica ciągu (P) ▫ stosuje własności ciągu arytmetycznego do rozwiązywania prostych zadań tekstowych (P) ▫ znajduje liczbę wyrazów skończonego ciągu arytmetycznego, gdy dana jest wartość sumy, wyraz pierwszy i różnica (P) ▫ sprawdza, czy dana liczba jest wyrazem danego ciągu arytmetycznego (P – R) ▫ ustala, ile wyrazów ma podany ciąg arytmetyczny (P – R) ▫ rozpoznaje, które z danych wykresów są wykresami ciągu arytmetycznego (R) ▫ sprawdza, mając dane dwa inne wyrazy tego ciągu, czy dana liczba jest wyrazem danego ciągu arytmetycznego (R) ▫ wyznacza ogólny wyraz ciągu arytmetycznego, znając zależność S_n (R) ▫ rozwiązuje zadania dotyczące ciągu arytmetycznego (R – D) ▫ stosuje własności ciągu arytmetycznego do rozwiązywania złożonych zadań tekstowych (D) ▫ uzasadnia trudniejsze własności ciągu arytmetycznego, np. monotoniczność i to, że każdy wyraz, oprócz pierwszego, jest średnią arytmetyczną dwóch sąsiednich wyrazów (D) ▫ wykorzystuje wzór na sumę ciągu arytmetycznego do rozwiązywania różnych problemów (D) ▫ rozwiązuje równania, których jedna strona jest sumą wyrazów ciągu arytmetycznego (D)
Suma n – początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego.	2	Suma n początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego. Obliczanie sumy wyrazów ciągu arytmetycznego.	
Ciąg arytmetyczny w zadaniach.	2	Rozwiązywanie różnych zadań dotyczących własności ciągu arytmetycznego.	
Ciąg geometryczny	2	Definicja ciągu geometrycznego. Przykłady ciągu geometrycznego. Określenie ciągu geometrycznego skończonego i nieskończonego. Wyprowadzenie wzoru na ogólny wyraz ciągu geometrycznego, gdy dane są dwa jego wyrazy. Średnia geometryczna wyrazów sąsiednich ciągu geometrycznego. . Związek między ilorzadem ciągu geometrycznego a monotonicznością ciągu. . Badanie, czy dany ciąg jest ciągiem geometrycznym.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ rozpoznaje na podstawie kilku początkowych wyrazów ciągu, czy dany ciąg jest geometryczny (K) ▫ określa typ monotoniczności podanego ciągu geometrycznego (K) ▫ znajduje sumę początkowych wyrazów ciągu geometrycznego o skończonej liczbie wyrazów (K) ▫ oblicza ilorazy oraz kolejne wyrazy danych ciągów geometrycznych (K – P) ▫ odróżnia na podstawie podanego wzoru ogólnego, które ciągi są ciągami geometrycznymi (P) ▫ podaje wzór ogólny ciągu geometrycznego, gdy dany jest wyraz pierwszy i iloraz ciągu (P) ▫ rozpoznaje, które z danych wykresów są wykresami ciągu geometrycznego (P)
Suma n – początkowych wyrazów ciągu geometrycznego.	2	Suma n początkowych wyrazów ciągu geometrycznego. Uzasadnienie wzoru na sumę wyrazów skończonego ciągu geometrycznego. Rozwiązywanie zadań dotyczących sumy	

Ciąg geometryczny w zadaniach.	2	<p>ciągu geometrycznego.</p> <p>Rozwiązywanie różnych zadań dotyczących własności ciągu geometrycznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▫ stosuje własności ciągu geometrycznego do rozwiązywania prostych zadań tekstowych ▫ znajduje liczbę wyrazów skończonego ciągu geometrycznego, gdy dana jest wartość sumy, wyraz pierwszy i iloraz ciągu ($P - R$) ▫ zapisuje dowolne wyrazy ciągu geometrycznego, gdy dane są dwa dowolne wyrazy ciągu geometrycznego ($P - R$) ▫ sprawdza, czy dana liczba jest wyrazem danego ciągu geometrycznego ($P - R$) ▫ określa monotoniczność ciągów geometrycznych (R) ▫ stosuje własności ciągu geometrycznego do rozwiązywania złożonych zadań tekstowych (D) ▫ uzasadnia trudniejsze własności ciągu geometrycznego, np. monotoniczność i to, że każdy wyraz, oprócz pierwszego, jest średnią geometryczną dwóch sąsiednich wyrazów (D) ▫ wykorzystuje wzór na sumę ciągu geometrycznego do rozwiązywania różnych problemów (D) ▫ rozwiązuje zadania dotyczące ciągów geometrycznych ($R - D$)
Rozwiązywanie zadań dotyczących ciągów arytmetycznego i geometrycznego.	2	Zastosowanie ciągów arytmetycznego i geometrycznego do rozwiązywania zadań (również zadań praktycznych). Zadania łączone dotyczące ciągów arytmetycznego i geometrycznego.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ interpretuje treść zadania (zauważa związki między ciągiem arytmetycznym i geometrycznym zawarte w treści zadania) (K) ▫ zauważa związek sytuacji praktycznej z ciągiem arytmetycznym lub ciągiem geometrycznym (K) ▫ zapisuje zależności między wyrazami ciągów z treści zadania (P) ▫ dobiera odpowiednie własności ciągu arytmetycznego lub ciągu geometrycznego konieczne do rozwiązania zadania praktycznego (P) ▫ rozwiązuje zadania wykorzystując własności ciągów arytmetycznego i geometrycznego ($R - D$) ▫ rozwiązuje zadania praktyczne dotyczące ciągów arytmetycznego i geometrycznego ($R - D$)
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

IX. ELEMENTY GEOMETRII PŁASZCZYZNY

Podstawowe pojęcia planimetrii.	1	Definicja figury płaskiej. Figura wypukła i wklęsła. Punkt, prosta, odcinek, półprosta, kąt. Brzeg figury wypukłej i wklęsłej. Łamana otwarta i zamknięta. Przykłady figur wypukłych i wklęsłych. Własności podstawowych figur geometrycznych.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ podaje przykłady figur podobnych (K) ▫ sprawdza proporcjonalność odcinków (K) ▫ określa skalę podobieństwa figur (K) ▫ rozpoznaje wielokąty podobne (K)
Pojęcie i własności odległości między punktami.	1	Pojęcie odległości między punktami na osi liczbowej i jej własności. Współliniowość punktów. Odcinek i długość odcinka na płaszczyźnie. Podział odcinka w danym stosunku.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ definiuje pojęcia: półprosta, kąt, odcinek, prosta, odcinek, kąt (K) ▫ rozpoznaje figury podobne w otaczającym świecie (K) ▫ rozpoznaje kąty środkowe, wpisane, pełny oraz półpełny (K) ▫ wskazuje w trójkącie wysokości i środkowe (K)
Okrąg i koło.	1	Definicja okręgu i definicja koła. Cięciwa i średnica. Styczna i sieczna. Długość łuku i pole wycinka koła. Pole i obwód koła. Długość okręgu.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ odczytuje, w jakim stosunku dana prosta dzieli odcinek (K) ▫ stosuje twierdzenie o sumie miar kątów w trójkącie oraz kątach przy podstawie w trójkącie równoramiennym (K)
Kąty związane z okręgiem.	2	Środkowy, wpisany, między styczną a cięciwą. Kąt	<ul style="list-style-type: none"> ▫ wskazuje związek odległości na osi liczbowej z długością odcinka (K)

		pełny i półpełny. Własności kątów związanych z okręgiem. Obliczanie miar kątów związanych z okręgiem. Własności kątów wpisanych opartych na łukach dopełniających. Wyznaczanie kątów i boków wielokątów na podstawie własności kątów środkowych i wpisanych. Pojęcie stycznej do okręgu. Styczne do okręgu z punktu poza okręgiem. Zastosowanie własności stycznej do okręgu do wyznaczania kątów i boków w wielokątach.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ wskazuje na osi liczbowej odległość danych punktów (K) ▫ oblicza pole trójkąta w typowych sytuacjach (K) ▫ rozróżnia poszczególne rodziny czworokątów (K) ▫ dokonuje podziału trójkątów ze względu na boki i kąty (K) ▫ porównuje i porządkuje rosnąco (malejąco) na osi liczby rzeczywiste (K) ▫ zapisuje stosunki odpowiednich boków trójkąta; sprawdza proporcjonalność boków trójkątów (K) ▫ stosuje własności czworokątów w zadaniach (K)
Oś i środek symetrii figury.	1	Pojęcie osi symetrii i środka symetrii figury. Wyznaczanie osi symetrii i środka symetrii podstawowych figur geometrycznych oraz figur dowolnych. Symetralna odcinka. Dwusieczna kąta. Własności dwusiecznej kąta. Figury osiowo – symetryczne i figury środkowo – symetryczne.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ podaje przykłady figur osiowo-symetrycznych (K) ▫ podaje przykłady figur środkowo-symetrycznych (K) ▫ rysuje kąt wpisany i kąt środkowy oparty na tym samym łuku (K) ▫ rysuje kąty wpisane oparte na tym samym łuku (K) ▫ rozpoznaje figury osiowo-symetryczne i środkowo-symetryczne wśród innych figur (K) ▫ stosuje własności proporcji do przekształcania prostych wzorów (K – P) ▫ konstruuje symetralną odcinka i dwusieczną kąta (K – P) ▫ oblicza pola i obwody czworokątów w sytuacjach typowych (K – P) ▫ stosuje twierdzenie o kącie wpisanym i środkowym opartych na tym samym łuku do obliczania miar kątów (K – P) ▫ stosuje zależność między kątami wpisanymi opartymi na tym samym łuku do obliczania miar kątów (K – P)
Trójkąty i ich wielkości charakterystyczne.	1	Pojęcie trójkąta. Nierówność trójkąta. Rodzaje trójkątów i ich własności. Suma kątów wewnętrznych trójkąta. Wysokości i środkowe trójkąta. Środek ciężkości trójkąta.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ oblicza pole i obwód koła (K – P) ▫ wskazuje osie i środki symetrii danych figur (K – P) ▫ wskazuje kąty odpowiednie w figurach podobnych (K) ▫ rozpoznaje kąty między styczną a cięciwą (P) ▫ rysuje odcinek, prostokąt, trójkąt w podanej skali (P) ▫ rozpoznaje trójkąty podobne (P) ▫ oblicza długość łuku i pole wycinka koła (P) ▫ rysuje łamaną spełniającą podane warunki (P) ▫ zna twierdzenie o odcinku łączącym środki dwóch boków trójkąta (K) ▫ stosuje pojęcie proporcji do określania podobieństwa figur (P) ▫ oblicza na podstawie skali podobieństwa pola i obwody figur podobnych (P) ▫ omawia własności kątów środkowych i wpisanych (P) ▫ określa skalę podobieństwa na podstawie długości boków trójkąta (P) ▫ wyznacza konstrukcyjnie na osi liczbowej punkt o współrzędnej wymiernej (P) ▫ objaśnia i stosuje cechy przystawiania trójkątów (P) ▫ zapisuje i oblicza odległość danych punktów na osi liczbowej (P) ▫ oblicza długości odcinków wyznaczonych przez ramiona kąta i proste równoległe (P) ▫ objaśnia i stosuje cechy BBB, KKK, BKB podobieństwa dowolnych trójkątów (P) ▫ interpretuje i stosuje twierdzenie Talesa (P) ▫ sprawdza podobieństwo trójkątów (P) ▫ oblicza długości boków lub miary kątów w trójkątach podobnych (P) ▫ rysuje trójkąt podobny do danego o określonych własnościach (P) ▫ rozwiązuje trójkąty podobne (P)
Pole trójkąta.	2	Pola powierzchni różnych trójkątów. Obliczanie pól i obwodów trójkątów.	
Czworokąty.	1	Definicja czworokąta. Rodzaje czworokątów i ich własności. Własności czworokątów wypukłych. Suma kątów wewnętrznych czworokąta. Deltoid.	
Pola czworokątów	3	Pola powierzchni: kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu. Obliczanie pól i obwodów czworokątów.	
Figury przystające i figury podobne.	1	Definicja figur przystających. Symbol przystawiania i podobieństwa figur. Definicja wielokątów podobnych. Skala podobieństwa. Przykłady figur przystających i figur podobnych. Warunek podobieństwa dowolnych wielokątów. Przykłady czworokątów podobnych i niepodobnych. Sprawdzanie podobieństwa dowolnych wielokątów. Podobieństwo wielokątów foremnych. Pole i obwód figur podobnych. Bryły podobne.	
Cechy przystawiania trójkątów.	1	Definicja trójkątów przystających. Cechy przystawiania trójkątów. Nierówność trójkąta. Badanie przystawiania trójkątów.	
Cechy podobieństwa trójkątów.	1	Definicja trójkątów podobnych.. Cechy podobieństwa trójkątów. Badanie podobieństwa trójkątów. Wykorzystywanie cechy podobieństwa do rozwiązywania zadań na dowodzenie, np. dowód twierdzenia o odcinku łączącym środki boków dowolnego trójkąta.	
Zastosowanie cech przystawiania	2	Rozwiązywanie zadań na badanie przystawiania i	

i podobieństwa trójkątów do rozwiązywania problemów teoretycznych i zadań tekstowych.		podobieństwa trójkątów. Rozwiązywanie zadań tekstowych, również w kontekście praktycznym, z zastosowaniem cech podobieństwa i cech przystawiania trójkątów. Dowodzenie twierdzeń przy pomocy cech przystawiania i podobieństwa trójkątów.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ znajduje długości boków wielokątów podobnych, gdy dana jest skala podobieństwa i odwrotnie (P – R) ▫ buduje konstrukcyjnie odcinek o długości niewymiernej (R) ▫ wykonuje obliczenia związane z mapą, planem (R) ▫ stosuje kryterium podobieństwa wielokątów foremnych (R)
Stosunek odcinków i twierdzenie Talesa.	1	Pojęcie proporcji. Stosunek długości odcinków. Odcinki proporcjonalne. Podział boku trójkąta w danym stosunku. Zapoznanie z treścią twierdzenia Talesa i podanie jego interpretacji graficznej. Rozwiązywanie zadań dotyczących twierdzenia Talesa dla trójkątów.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ podaje przykłady brył podobnych i znajduje ich skalę podobieństwa (R) ▫ stosuje twierdzenie o stosunku pól trójkątów o takiej samej wysokości (R) ▫ stosuje twierdzenie Pitagorasa do sprawdzania podobieństwa trójkątów (R) ▫ formułuje cechy podobieństwa i cechy przystawiania wielokątów (R) ▫ wyznacza długości boków lub miary kątów wielokątów podobnych (R) ▫ dzieli konstrukcyjnie dany odcinek na dwie części w danym stosunku lub na inną określoną liczbę równych części (R)
Twierdzenie odwrotne do twierdzenia Talesa.	1	Twierdzenie odwrotne do twierdzenia Talesa. Wykorzystanie twierdzenia odwrotnego do twierdzenia Talesa do badania równoległości prostych.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ formułuje cechy podobieństwa niektórych figur (czworokątów, kół, trójkątów prostokątnych) (R)
Związek twierdzenia Talesa z podobieństwem.	1	Zwrócenie uwagi na fakt, że wiele zadań można rozwiązać, korzystając z twierdzenia Talesa albo podobieństwa trójkątów.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ rozwiązuje zadanie konstrukcyjne z zastosowaniem wiedzy o figurach osiowo-symetrycznych (np. odtwarzanie witraża, projektowanie) (R – D) ▫ rozwiązuje zadania na obliczanie pól i obwodów kół oraz długości łuków i pól wycinków kół (R – D)
Rozwiązywanie problemów teoretycznych lub praktycznych z zastosowaniem twierdzenia Talesa.	2	Praktyczne zastosowanie twierdzenia Talesa do pomiarów odległości oraz wysokości obiektów niedostępnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ rozwiązuje zadania praktyczne stosując przystawianie i podobieństwo trójkątów (R – D) ▫ zna i stosuje twierdzenie odwrotne do twierdzenia Talesa (R – D)
Zastosowanie trygonometrii do rozwiązywania zagadnień z planimetrii.	2	Rozwiązywanie zadań tekstowych z planimetrii z zastosowaniem trygonometrii. Rozwiązywanie zadań praktycznych.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ rozwiązuje zadania na obliczanie pól i obwodów czworokątów (R – D) ▫ sprawdza przy odpowiednich danych, czy proste przecinające ramiona kąta są wzajemnie równoległe (R – D) ▫ stosuje nierówność trójkąta do rozwiązywania zadań (R – D) ▫ rozwiązuje zadania z zastosowaniem własności podobieństwa (R – D) ▫ wykorzystuje podobieństwo trójkątów do rozwiązywania zadań (R – D) ▫ wyznacza konstrukcyjnie na osi liczbowej punkt o współrzędnej niewymiernej (D) ▫ wyjaśnia na przykładach zależność między skalą podobieństwa a polem powierzchni i objętości brył (D) ▫ modeluje różne sytuacje wykorzystując podobieństwo figur płaskich i brył (D) ▫ stosuje twierdzenie Talesa w nietypowych sytuacjach (w obie strony) (D) ▫ przedstawia najważniejsze idee dowodu twierdzenia Talesa (D) ▫ uzasadnia podział trójkąta prostokątnego na trójkąty podobne za pomocą wysokości (D) ▫ oblicza pole trójkąta w nietypowych sytuacjach (D) ▫ oblicza długości odcinków wyznaczonych przez ramiona kąta i proste równoległe w bardziej złożonych przypadkach (D) ▫ zauważa związek podobieństwa trójkątów z twierdzeniem Talesa i wykorzystuje go w rozwiązywaniu zadań (D) ▫ dowodzi twierdzeń przy pomocy cech przystawiania i podobieństwa trójkątów (D) ▫ szacuje liczbę niewymierną liczbami całkowitymi a i b tak, że $a < c < b$, i to oszacowanie wykorzystuje do określenia przybliżonego położenia punktu o współrzędnej na osi liczbowej (D)

			<ul style="list-style-type: none"> ▫ przeprowadza dowód twierdzenia o sumie miar kątów w trójkącie (D) ▫ rozwiązuje zadania geometryczne, w których należy wykorzystać własności osi symetrii i własności środka symetrii figury, w tym wykresu funkcji (D)
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

X. GEOMETRIA ANALITYCZNA

Przypomnienie wiadomości o funkcji liniowej. Równanie kierunkowe prostej.	1	Funkcja liniowa jako prosta przedstawiona w postaci kierunkowej. Współczynnik kierunkowy prostej. Kąt nachylenia prostej do osi OX.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ stosuje układ współrzędnych do określania położenia punktów – zaznacza punkty i odczytuje ich współrzędne (K) ▫ sporządza wykresy prostych w postaci kierunkowej (K) ▫ sprawdza czy dany punkt leży na wykresie prostej bez wykonywania wykresu analizuje wykresy prostych; odczytuje współczynnik kierunkowy i wyraz wolny danej prostej (K) ▫ zapisuje równanie okręgu mając długość promienia i współrzędne środka (K) ▫ rysuje okrąg w układzie współrzędnych mając dane równanie okręgu (K) ▫ określa równoległość prostych w postaci kierunkowej (K) ▫ przekształca równanie prostej z postaci kierunkowej do ogólnej i na odwrót (K) ▫ oblicza odległość między punktami, wyznacza długości boków wielokątów (K) ▫ wyznacza środek odcinka (K) ▫ ustala, czy dane proste są prostopadłe (K) ▫ sporządza wykresy i odczytuje wzory prostych pionowych (P) ▫ wyznacza równanie prostej, gdy dany jest punkt i kierunek prostej (P) ▫ wyznacza równanie prostej przechodzącej przez dwa punkty (P) ▫ sporządza wykresy prostych danych w postaci ogólnej (P) ▫ znajduje punkt przecięcia prostych poprzez rozwiązywanie układu równań metodą podstawiania i metodą przeciwnych współczynników (P) ▫ stosuje wzór na odległość punktów do badania prostych sytuacji geometrycznych oraz sytuacji z życia codziennego (P) ▫ wyznacza współrzędne środka i długość promienia mając podane równanie okręgu (P – R) ▫ określa kierunek prostej poprzez interpretację współczynnika kierunkowego (R) ▫ uzasadnia warunek równoległości prostych w postaci kierunkowej (R) ▫ znajduje równanie prostej przechodzącej przez dany punkt i przecinającej oś OX pod danym kątem (R) ▫ wyznacza równania prostych zawierających boki wielokątów (R) ▫ wyznacza równanie symetralnej odcinka (R) ▫ wyznacza równanie prostej przechodzącej przez dany punkt i prostopadłej do danej prostej (R) ▫ wyprowadza wzór na współczynnik kierunkowy prostej (D) ▫ wyznacza wartości parametrów, dla których proste są równoległe (D) ▫ wyprowadza wzór na równanie prostej przechodzącej przez dwa punkty (D) ▫ uzasadnia warunek równoległości prostych w postaci ogólnej (D) ▫ wyznacza pole figury ograniczonej prostymi (D) ▫ wyznacza parametry, dla których proste się przecinają (D)
Równanie prostej przechodzącej przez dwa dane punkty.	2	Wyznaczanie równania prostej przechodzącej przez jeden dany punkt o danym współczynniku kierunkowym. Wyznaczanie równania prostej przechodzącej przez dwa dane punkty.	
Równanie ogólne prostej.	1	Prosta zapisana w postaci ogólnej. Przekształcanie równania prostej z postaci kierunkowej do ogólnej i odwrotnie. Wyznaczanie równania prostej w postaci ogólnej o zadanych własnościach.	
Warunek równoległości i warunek prostopadłości prostych w ujęciu analitycznym.	1	Równoległość i prostopadłość prostych zapisanych w postaci kierunkowej. Równoległość i prostopadłość prostych zapisanych w postaci ogólnej. Określanie wzajemnego położenia prostych.	
Proste równoległe i proste prostopadłe w zadaniach.	2	Wyznaczanie równania prostej równoległej lub prostopadłej do danej prostej i spełniającej zadane warunki.	
Odległość między punktami na osi i odległość w układzie współrzędnych.	2	Pojęcie odległości między punktami na osi liczbowej i jej własności. Pojęcie odległości między punktami w układzie współrzędnych. Środek odcinka. Obliczanie obwodów figur, których wierzchołki podane są jako punkty o współrzędnych.	
Równanie okręgu.	2	Definicja okręgu i koła. Równanie okręgu $(x - a)^2 + (y - b)^2 = r^2$, gdzie $S = (a, b)$ i $r > 0$. Rysowanie okręgu i koła w układzie współrzędnych.	
Rozwiązywanie zadań utrwalających wiadomości z geometrii analitycznej.	2	Rozwiązywanie różnych zadań z geometrii analitycznej.	

			<ul style="list-style-type: none"> ▫ wyznacza równanie okręgu przechodzącego przez trzy dane punkty (D) ▫ uzasadnia wzór na odległość punktów na płaszczyźnie (D) ▫ analizuje i objaśnia przykłady modelowania matematycznego oraz samodzielnie przeprowadza modelowanie różnych zagadnień za pomocą metod geometrii analitycznej (D) ▫ wyznacza odległość między prostymi równoległymi (W)
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

XI. FUNKCJA WYKŁADNICZA

Funkcja wykładnicza – wykres i własności.	2	Definicja funkcji wykładniczej $y = \frac{a}{x}$, $x \neq 0$, $a \neq 0$. Wykres i własności funkcji wykładniczej. Wpływ współczynnika „a” na wykres i własności funkcji wykładniczej. Przesunięcie pionowe i poziome funkcji wykładniczej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ zna definicję funkcji wykładniczej (K) ▫ sporządza z tabelki wykresy funkcji wykładniczych postaci $y = \frac{a}{x}$, $x \neq 0$, $a \neq 0$ (K) ▫ rozpoznaje funkcje wykładnicze wśród wielu funkcji (K – P) ▫ szkicuje wykresy funkcji wykładniczych postaci $y = \frac{a}{x} + b$, $x \neq 0$, $a \neq 0$, $b \neq 0$ (P) ▫ określa własności funkcji wykładniczych (P) ▫ dopasowuje wzory do wykresów funkcji wykładniczych (P – R) ▫ szkicuje wykresy funkcji wykładniczych postaci $y = \frac{a}{x-b}$, $x \neq b$, $a \neq 0$ (R) ▫ określa wzory funkcji wykładniczych spełniających określone warunki (R – D) ▫ przekształca wykresy funkcji wykładniczych (R – D) ▫ rozwiązywać zadania z zastosowaniem funkcji wykładniczych i ich własności (R – D) ▫ szkicuje wykresy funkcji wykładniczych postaci $y = \frac{a}{x-b} + d$, $x \neq b$, $a \neq 0$, $d \neq 0$ (D) ▫ na podstawie wykresu podaje wzór funkcji wykładniczej (D)
Rozwiązywanie zadań z zastosowaniem funkcji wykładniczej	2	Zadania tekstowe z zastosowaniem funkcji wykładniczej.	
Powtórzenie wiadomości dotyczących funkcji wykładniczej.	1		

Uwaga: koniec treści nauczania przewidzianych na klasę drugą.

XII. WIEŁOŚCIANY

Wzajemne położenie prostych i płaszczyzn w przestrzeni.	1	Płaszczyzna. Wzajemne położenie prostej i płaszczyzny w przestrzeni. Wzajemne położenie dwóch płaszczyzn. Wzajemne położenie dwóch prostych w przestrzeni.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ zna pojęcia: proste równoległe w przestrzeni, proste prostopadłe w przestrzeni, proste skośne (K) ▫ zna pojęcie prostej prostopadłej do płaszczyzny (K) ▫ zna pojęcia: kąt dwuścienny, kąt między prostą a płaszczyzną (K) ▫ określa wzajemne położenie prostych i płaszczyzn w przestrzeni (K) ▫ wskazuje na modelu i rysunku wielościanu odcinki zawarte w prostych równoległych, przecinających się, skośnych (K) ▫ wskazuje na modelu i rysunku wielościanu ściany zawarte w płaszczyznach równoległych, prostopadłych (K) ▫ wskazuje na modelu i rysunku wielościanu jego wierzchołki, krawędzie, ściany (K)
Kąt prostej z płaszczyzną i kąt dwuścienny.	1	Rzut prostokątny. Kąt między prostą i płaszczyzną. Kąt dwuścienny. Kąt liniowy kąta dwuściennego.	
Pojęcie wielościanu, wzajemne położenie krawędzi i ścian wielościanu.	1	Wielościan. Krawędzie, ściany i wierzchołki wielościanu. Przekrój płaski wielościanu. Wielościany wypukłe. Siatka i rzut równoległy wielościanu.	

			<ul style="list-style-type: none"> ▫ wskazuje kąty dwuściennie i ich kąty liniowe na modelu wielościanu (K) ▫ wskazuje kąt nachylenia prostej do płaszczyzny na modelach brył (K) ▫ wyznacza miary kątów między odcinkami w graniastosłupach i ostrosłupach (K – P) ▫ rozróżnia na rysunku proste leżące w jednej płaszczyźnie oraz takie, które nie leżą w jednej płaszczyźnie (P) ▫ wskazuje na modelu i zaznacza na rysunku kąty nachylenia krawędzi i przekątnych wielościanów do ścian (P) ▫ zaznacza na rysunku kąty liniowe kątów dwuściennych (P) ▫ wyznacza kąt nachylenia prostej do płaszczyzny i przedstawia go na rysunku bryły (P) ▫ wyznacza miary kątów między odcinkami i ścianami w graniastosłupach i ostrosłupach (P – R) ▫ wyznacza kąt liniowy kątów dwuściennych (R) ▫ wyznacza miary kątów między ścianami w graniastosłupach i ostrosłupach (R – D) ▫ wyznacza kąt dwuścienny między ścianami ostrosłupa (D) ▫ rozwiązywać zadania z wykorzystaniem obliczania miar kątów między odcinkami, miar kątów między odcinkami i ścianami oraz między ścianami w graniastosłupach i ostrosłupach (R – D)
Określenie i budowa graniastosłupa.	1	Definicja graniastosłupa. Rodzaje graniastosłupów. Siatki i rzuty równoległe graniastosłupów. Własności graniastosłupów. Przekroje graniastosłupów. Praktyczne zastosowanie graniastosłupów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ rozróżnia graniastosłupy i ostrosłupy wśród brył (K) ▫ rozróżnia graniastosłupy proste i graniastosłupy prawidłowe wśród innych graniastosłupów (K) ▫ rozróżnia ostrosłupy prawidłowe wśród innych ostrosłupów (K) ▫ rysuje siatkę graniastosłupa prostego i ostrosłupa prawidłowego (K) ▫ oblicza pole powierzchni i objętość graniastosłupa prawidłowego (K) ▫ rysuje graniastosłupy i ostrosłupy w rzucie równoległym (P) ▫ oblicza pole powierzchni i objętość ostrosłupa prawidłowego (P) ▫ oblicza pole powierzchni i objętość graniastosłupów (P) ▫ stosuje funkcje trygonometryczne oraz twierdzenia geometrii płaskiej do rozwiązywania prostych zadań dotyczących graniastosłupów i ostrosłupów (P) ▫ rozwiązuje proste zadania praktyczne (P) ▫ wskazuje na modelu i na rysunku wielościanu jego przekroje (R) ▫ wyznacza związki miarowe w graniastosłupach i ostrosłupach, wykorzystując trygonometrię (R) ▫ rysuje rzuty brył wpisanych w bryłę (D) ▫ oblicza pola i objętości brył wpisanych w inną bryłę (D) ▫ rozwiązuje zadania o charakterze problemowym (D)
Graniastosłupy prawidłowe.	1	Definicja graniastosłupa prawidłowego. Siatki i rzuty równoległe graniastosłupów prawidłowych. Praktyczne zastosowanie graniastosłupów prawidłowych.	
Pole powierzchni i objętość graniastosłupa.	1	Wzory na pole powierzchni całkowitej i objętość graniastosłupa. Obliczanie pola powierzchni całkowitej i objętości graniastosłupów.	
Rozwiązywanie zadań na pola powierzchni i objętości graniastosłupów.	4	Rozwiązywanie zadań na obliczanie pól powierzchni i objętości graniastosłupów. Zastosowanie trygonometrii do wyznaczania wielkości miarowych graniastosłupów i obliczania ich pól powierzchni i objętości. Rozwiązywanie zadań praktycznych związanych z polami powierzchni i objętościami graniastosłupów.	
Określenie i budowa ostrosłupa.	1	Definicja ostrosłupa. Rodzaje ostrosłupów. Siatki i rzuty równoległe ostrosłupów. Własności ostrosłupów. Przekroje ostrosłupów. Praktyczne zastosowanie ostrosłupów.	
Ostrosłup prawidłowy.	1	Definicja ostrosłupa prawidłowego. Siatki i rzuty równoległe ostrosłupów prawidłowych. Praktyczne zastosowanie ostrosłupów prawidłowych.	
Pole powierzchni i objętość ostrosłupa.	1	Wzory na pole powierzchni całkowitej i objętość ostrosłupa. Obliczanie pola powierzchni całkowitej i	

		objętości ostrosłupów.	
Rozwiązywanie zadań na pola powierzchni i objętości ostrosłupów.	4	Rozwiązywanie zadań na obliczanie pól powierzchni i objętości ostrosłupów. Zastosowanie trygonometrii do wyznaczania wielkości miarowych ostrosłupów i obliczania ich pól powierzchni i objętości. Rozwiązywanie zadań praktycznych związanych z polami powierzchni i objętościami ostrosłupów.	
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

XIII. BRYŁY OBROTOWE

Określenie i budowa bryły obrotowej (walec, stożek, kula).	1	Definicja walca. Przekrój poprzeczny i osiowy walca. Własności walca. Definicja stożka. Własności walca: tworząca i poboczna. Definicja kuli. Koło wielkie. Sfera. Rzuty równoległe i siatki brył obrotowych.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> rozdzieli walce, stożki i kule wśród innych brył (K) opisuje własności walca, stożka i kuli (K) kreśli siatkę walca i stożka (K)
Pole powierzchni i objętość brył obrotowych.	1	Wzory na pole powierzchni całkowitej i objętość walca. Obliczanie pola powierzchni całkowitej i objętości walca. Wzory na pole powierzchni i objętość stożka. Obliczanie pola powierzchni i objętości stożka. Wzory na pole powierzchni i objętość kuli. Obliczanie objętości i pola powierzchni kuli.	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole powierzchni i objętość walca, stożka i kuli (K) rysuje bryły obrotowe w rzucie równoległym (P) stosuje funkcje trygonometryczne oraz twierdzenia geometrii płaskiej do rozwiązywania prostych zadań dotyczących brył obrotowych (P) rozwiązuje proste zadania praktyczne (P) rysuje przekroje osiowe walca i stożka (R) wykorzystuje trygonometrię do wyznaczania związków miarowych w bryłach obrotowych (R) rysuje rzuty równoległe brył wpisanych w bryłę (D) oblicza pola i objętości brył wpisanych w inną bryłę (D) rozwiązuje zadania o charakterze problemowym (D) bada własności, rysuje rzuty równoległe oraz oblicza pola powierzchni i objętości brył powstałych z obrotu wokół osi różnych figur płaskich (D)
Rozwiązywanie zadań na pola powierzchni i objętości brył obrotowych.	5	Rozwiązywanie zadań na obliczanie pól powierzchni i objętości brył obrotowych. Zastosowanie trygonometrii do wyznaczania wielkości miarowych brył obrotowych i obliczania ich pól powierzchni i objętości. Rozwiązywanie zadań praktycznych związanych z polami powierzchni i objętościami brył obrotowych.	
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

XIV. TEORIA PRAWDOPODOBIENSTWA I KOMBINATORYKA

Permutacje zbioru n – elementowego.	1	Reguła mnożenia i reguła dodawania. Definicja permutacji. Własności permutacji. Pojęcie silni. Rozwiązywanie zadań dotyczących permutacji niewymagających użycia wzoru na ich liczbę.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady permutacji skończonego zbioru elementów (K) podaje przykłady kombinacji skończonego zbioru elementów (K) podaje przykłady wariacji skończonego zbioru elementów (K)
Kombinacje.	1	Definicja kombinacji. Własności kombinacji. Symbol Newtona. Rozwiązywanie zadań dotyczących kombinacji.	<ul style="list-style-type: none"> oblicza wartość $n!$ (K) stosuje regułę mnożenia i dodawania w prostych sytuacjach (K) oblicza ilość permutacji skończonego zbioru elementów (P) oblicza ilość kombinacji skończonego zbioru elementów (P) oblicza ilość wariacji skończonego zbioru elementów (P) stosuje własności $n!$ do przekształcania prostych wyrażeń zawierających ten symbol (P)
Wariacje bez powtórzeń i wariacje z powtórzeniami.	1	Definicja wariacji. Własności wariacji. Wariacje z powtórzeniami i bez powtórzeń. Rozwiązywanie zadań dotyczących wariacji z zastosowaniem reguły mnożenia.	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w obliczeniach symbol Newtona (P) rozwiązuje typowe zadania kombinatoryczne (P)
Zastosowanie elementów	2	Rozwiązywanie zadań kombinatorycznych z	

kombinatoryki do rozwiązywania zadań.		zastosowaniem reguły mnożenia.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ stosuje wzory kombinatoryczne do obliczania liczby zdarzeń elementarnych (R) ▫ rozpoznaje w przykładach kombinację, permutację i wariację (R) ▫ stosuje kombinatorykę do obliczania prawdopodobieństwa zdarzeń (D) ▫ rozwiązuje zadania kombinatoryczne (D)
Powtórzenie wiadomości z kombinatoryki.	1		
Doświadczenie losowe, zdarzenie elementarne i zbiór zdarzeń elementarnych.	2	Wyjaśnienie pojęć: doświadczenie losowe, zdarzenie, zdarzenie elementarne, zdarzenie elementarne sprzyjające, zbiór zdarzeń elementarnych. Symbole rachunku prawdopodobieństwa.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ podaje przykłady eksperymentów losowych (K) ▫ wskazuje zdarzenia elementarne w konkretnych doświadczeniach (K) ▫ wskazuje etapy doświadczenia wieloetapowego (K) ▫ oblicza liczbę zdarzeń elementarnych dla konkretnych doświadczeń (K) ▫ rozróżnia zdarzenia pewne i niemożliwe oraz zdarzenia wykluczające się (K – P) ▫ oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń losowych przy wykorzystaniu klasycznej definicji prawdopodobieństwa (K – P) ▫ określa zbiór wszystkich zdarzeń elementarnych danego doświadczenia losowego (K – P – R) ▫ określa zbiór zdarzeń elementarnych sprzyjających danemu zdarzeniu losowemu (K – P – R) ▫ oblicza częstość doświadczalną wyniku eksperymentu losowego (P) ▫ podaje przykłady zdarzeń losowych danego doświadczenia (P) ▫ wykonuje działania na zdarzeniach (P) ▫ tworzy drzewko do danego doświadczenia wieloetapowego (P) ▫ ustala liczbę zdarzeń sprzyjających danemu zdarzeniu losowemu (P) ▫ opisuje zdarzenie przeciwne do danego i ustala liczbę jego elementów (P) ▫ zna i stosuje wzór na prawdopodobieństwo sumy zdarzeń (P) ▫ zna i stosuje wzór na prawdopodobieństwo zdarzenia przeciwnego (P) ▫ oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń, korzystając z własności prawdopodobieństwa (K – P) ▫ podaje przykłady doświadczeń o zdarzeniach elementarnych jednakowo prawdopodobnych oraz doświadczeń, w których zdarzenia elementarne nie są jednakowo prawdopodobne (R) ▫ oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń, korzystając z własności prawdopodobieństwa – trudniejsze zadania (R – D) ▫ oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń, korzystając z metody drzewek (R – D)
Zdarzenia losowe i relacje między zdarzeniami.	1	Zdarzenie pewne i zdarzenie niemożliwe. Zdarzenia identyczne. Zdarzenie przeciwne do zdarzenia A. Działania na zdarzeniach.	
Definicja klasyczna prawdopodobieństwa i jego własności.	2	Pojęcie prawdopodobieństwa i jego własności. Definicja klasyczna prawdopodobieństwa.	
Obliczanie prawdopodobieństwa na podstawie definicji i jego własności.	2	Rozwiązywanie zadań z zastosowaniem definicji klasycznej prawdopodobieństwa oraz własności prawdopodobieństwa.	
Obliczanie prawdopodobieństwa zdarzenia za pomocą drzewa.	2	Doświadczenia wieloetapowe. Obliczanie prawdopodobieństwa za pomocą metody drzew.	
Powtórzenie wiadomości. Praca klasowa i poprawa.	3		

XV. ELEMENTY STATYSTYKI OPISOWEJ.

Prezentacja danych w postaci tabel, diagramów i wykresów.	1	Porządkowanie danych. Sporządzanie diagramów kołowych i słupkowych. Sporządzanie wykresów prezentujących dane statystyczne. Odczytywanie danych z diagramów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▫ zbiera i porządkuje dane statystyczne (K) ▫ odczytuje diagramy, histogramy i wykresy ilustrujące wyniki eksperymentu losowego (K) ▫ wykonuje diagramy, histogramy i wykresy ilustrujące wyniki eksperymentów losowych (K) ▫ oblicza średnią arytmetyczną (K)
Średnia arytmetyczna i średnia ważona.	1	Obliczanie średniej arytmetycznej. Obliczanie średniej ważonej. porównywanie danych statystycznych przy pomocy średniej arytmetycznej i średniej ważonej..	

Mediana i dominanta.	1	Wyznaczanie mediany i mody danych statystycznych.	<ul style="list-style-type: none"> ▫ oblicza średnią ważoną, modę oraz medianę dla wyników danego eksperymentu losowego (P) ▫ odczytuje, interpretuje oraz przetwarza dane z tabeli (P) ▫ przeprowadza własne badanie statystyczne, a następnie porządkuje i przedstawia dane (R) ▫ przeprowadza analizę jakościową i ilościową przedstawionych danych (R) ▫ interpretuje średnią arytmetyczną, medianę i modę danych statystycznych (R) ▫ ustala, która ze średnich najlepiej opisuje centralne tendencje rozkładu wyników danego eksperymentu (D) ▫ oblicza wariancję oraz odchylenie standardowe dla wyników eksperymentu losowego (D) ▫ porównuje zestawy danych statystycznych wykorzystując średnia arytmetyczną, medianę, modę oraz wariancję i odchylenie standardowe (D)
Wariancja i odchylenie standardowe.	2	Obliczanie wariancji i odchylenia standardowego. Porównywanie danych statystycznych przy pomocy wariancji i odchylenia standardowego.	
Zastosowanie poznanych pojęć ze statystyki opisowej w zadaniach.	2	Rozwiązywanie różnych zadań z zastosowaniem obliczeń statystycznych.	
Powtórzenie wiadomości. Sprawdzian i poprawa.	3		

Uwaga: koniec treści nauczania przewidzianych na klasę trzecią. Na powtórzenie wiadomości przewidziano 20 godzin.